Ը· ՏԱՐԻ 2255 — ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 16 ՀՐՈՍԻՑ 4383 — 22 ՅՈՒԼԻՍ 1891 — 28 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1308 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه ده غلطه ده نورادونکیان خانده آره ولك
غزته سی اداره سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ու ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ Համար Տարեկան		150
» » Վեցամսեայ		75
» » Եռամսեայ		40
Օտար երկիրներէ Տարեկան Ֆրանք		56
» » Վեցամսեայ		28
Ընթեր Թուղթի վրայ ...		2
Գաւառաց Թղթատարի ծախք ...	Ղրշ.	50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի դարձուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՅՈՒԼԻՍ 22|3 ՕԳՈՍՏ. 1891

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԷՋՄԻԱԾՆԻ ԳՈՐԾԵՐ

Նոր նամակներ կը հասնին մեզ, որք տխուր գոյներով կը նկարագրեն Մայր Աթոռոյ վիճակն, և մեք այդ նամակներէ կը քաղենք այն հատուածներ որք կա՛մ նոր իրողութիւններ կը պարունակեն, կամ ծանօթ իրողութեանց վրայ նոր հանգամանքներ կը ծանուցանեն։

Ահասիկ մի քանի քաղուածներ.

ՏԵՂԱԿԱԼ ՍՐԲԱԶԱՆԻՆ ԸՆԹԱՑՔԸ

«Հենց առաջին օրուանից Տեղակալ Սրբազանն իւր գոյնը ցոյց տուեց։ Նա հակառակ օրէնաց թոյլ տուեց, որ Պրոկուրորը իւր կնիքն եւս դնէ Վեհարանի դռներին, քանի որ օրէնքով միայն Սինոդի կնքով է կնքւում Վեհարանը։ Այդ գոյնը մնաց Սրբազան Տեղակալին վերայ և յետոյ՝ իւր բոլոր գործերի ընթացքում։

«Երբոր Սուքիաս Սրբազանը յայտնեց Սինոդին Վեհափառի գոյքի գողանալու մասին, և մատնանիշ արեց փոքրաւոր Յակոբի վերայ, Տեղակալ Սրբազանն իւր ստորագրութեամբ գաղտնի թղթեր գրեց քննիչին, և մեղադրանքներ ջանաց հաստատել Սուքիաս և Ներսէս սրբազանների վերայ, և թէ դոքա դողակից են Յակոբին, որ ոչնչով չկարողացաւ հաստատել, և միայն հեռացրեց իւրանից իւր անդամակիցներին։

* * *

«ԱՐԱՐԱՏ» Կ՚ԵՆԹԱՐԿԻ ԳՐԱՔՆՆՈՒԹԵԱՆ

«Աշտարակի մէջ տպուած Վեհափառի ութօրուայ կենսագրութեան մասին կառավարչապետը յայտնել էր Սրբազան տեղակալին, որ միանգամայն անտեղի և վնասակար է ճանաչում այսպիսի յօդուածներ, որով Կաթողիկոսի մահի պատճառ համարուած են Նախարարի գրութիւններն։ Այդպիսի անպատեհութեանց առաջն առնելու համար, առաջարկած էր իւրեան սրբազան տեղակալին՝ ցենզորութիւնն (գրաքննութիւն) ընդունելու։ Փոխանակ տասխանելու թէ այս յօդուածը և թէ վանքի ամսագրի խմբագրութիւնը, մանաւանդ որ ինքն էլ կարդացել էր սևագիրն և դեռ մի քանի տեղ էլ սրբագրել էր պատասխանած է թէ ընդունում է ցենզորութիւնը, որպէս զի ապագայում այդպիսի անպատեհ բան չպատահի։ Այդ պատասխանը տալիս է՝ Սեդրաքեան Սրբազանի խորհրդով։

Երբոր ցենզորութիւնը յանձն առաւ, Աշտարակի յունիս ամսուայ տետրակը արդէն պատրաստ էր Տաւթեան Սրբազանի ցենզորութեամբ։ Միաբանութեան բաժանեցին, արտասահման էլ ուղարկել էին։ Սրբազան տեղակալը հրամայեց ժողովել տալ, և հանել տըւեց այն պաշտօնական տեղեկութիւնը, որ տպած էր Կաթողիկոսի գոյքը յափշտակելու մասին։ Պատճառը դուք դատեցէք։

(Այս ռուս Գրաքննութեան դէպքը շատ ծանրակշիռ է։ Նախորդ Կաթողիկոսք ամենայն հաստատամտութեամբ դէմ դրած էին այս պահանջման, և զԱշտարակ զերծ կացուցած էին։ Ծ. Խ. Արեւելքի։)

* * *

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ

«Մի այլ խնդիր։ Վեհափառի վերջին գրութիւններից մինը արդէն ստորագրած պատրաստ էր, իսկ միւսը կարգադրել էր պատրաստել, որ ապրիլ 16ին ստորագրէ, և առաջինի հետ ուղարկէ։ Դժբախտաբար նոյն առաւօտ ի Տէր հանգեաւ և թուղթը մնաց առանց ստորագրելու։ Սինոդը դաւաճանակիր Սահակ վարդապետի յայտարարութեամբ ստանալով այդ անստորագիր թուղթը, հարկաւոր համարեց առաջինի հետ ուղարկել, բացատրելով ստորագրուած չլինելու պատճառը։ Երկրորդ թուղթը շատ համառօտ է և միայն բողոք՝ հրատարակուած օրէնքների դէմ յանցաւոր հոգևորականաց մասին։ Այժմ այդ թուղթը վերադարձրել են Սրբազան տեղակալին։ յայտնելով թէ լուսահոգին չէր կարող այդպիսի թուղթ գրել, այլ թէ այդ խարդախել է Սահակ վարդապետը, ուստի պատուիրում է Սահակ վարդապետին յանդիմանել, իսկ Սինոդին յայտնել կառավարութեան զարմանքը որ խաբուել է։ Ըստ որում ասում է կառավարչապետը ի կողմանէ Նախարարին Վեհի (Կաթողիկոսին) տրամադրութեան իբր հակառակ է թղթի իմաստը. Զարմանալի տրամաբանութիւն։ Առաջին թուղթը ստորագրողը, որ մանրամասն և հանգամանօրէն պարզելուց յետոյ խնդիրը մերժում է, ինչո՞ւ չէր կարող տրամադիր լինել երկրորդը գրելու, ուր ոչինչ նորութիւն չկայ, այլ միայն բողոք է։ Երկրորդ թուղթը կարող էր չլինել, բայց որպէս զի չասուի թէ լռելեայն ընդունեցան պատժական օրէնքները, Վեհը հարկաւոր է համարել մի բողոք էլ ուղարկելու, որ մահը ժամանակ չէ տուել ստորագրելու։ Ասուած էլ գիտէ, մարդն էլ, որ երկրորդ թուղթն էլ նորա հրամանով է պատրաստուել, բայց այդպէս է հարկաւոր տեսնուել բացատրելու։ Դեռ կարգադրութիւն չէ եղած. տեսնենք այդ ե՞լ տանուլ կտանք։

* * *

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆՔ ԳԱԼ. ՏԱՐՈՒԱՆ

«Պէտք է գիտնալ թէ տեղակալ Սրբազանը, Սեդրաքեան Սրբազանի խորհրդով, ուզած է կառավարութեան աչքը մտնէ ․․․ յայտերով։ Իսկ Սեդրաքեան Սրբազան երբեւ այս ընթացքով առաւել Տեղակալի անունն է կոտրում որ իւրը բարձրանայ ․․․, այլ միթէ՞ Տեղակալի խայտառակուիլը իւր խայտառակութիւնը չէ՞։ Ո՞վ չգիտէ որ Սեդրաքեանն է Տեղակալի խորհրդատուն։

«Սոքա երկուսն էլ վախենալով այս տեղի կեդտերը դուրս տանելուց, ամեն կերպ աշխատեցան Պ. Պ. Սիմէոնեանցին ամառն էջմիածնից գնալուն արգելք լինել, և երբ Սինոդը երեք հոգւով (զի Սարգիս Սրբազանն էլ քիչ քիչ Տեղակալի կողմը կ՚անցնի) նորան արձակուրդ տուեց, Տեղակալը յայտնեց Սիմէոնեանցին որ նորան այլ եւս պաշտօնեայ չէ ճանաչում, և չնայելով որ Սիմէոնեանցը Աշտարակի համար հինգ ամսուան նիւթ թողեց, մեծ մասով իւր աշխատութիւնը, արգիլեց ամառուայ ռոճիկ տալը, և Սիմէոնեանց գնաց, կարծեմ չվերադառնալու յուսով։

* * *

ԳԷՈՐԳԵԱՆ ՃԵՄԱՐԱՆԻ ՆԱԽՈՐԴ ՏՆՕՐԷՆԸ

«Նախապէս Աբեղային էլ առաջարկեց Սրբազան Տեղակալը Նոր Նախիջեւանու յաջորդ (փոխ-առաջնորդ) գնալ, երևի այն յուսով որ նա չգնայ։ Վասն զի երբ սա յայտնեց որ պատրաստ է նորա հրամանը կատարելու, զղջաց և ասաց. «դժուար կը լինի քեզ համար», և գործը դէն ձգեց։

* * *

ՄԱԿԱՐ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԳԵՐԵԶՄԱՆԸ

«Սուքիաս Սրբազան ուզեց Վեհի գերեզմանի վերայ շուտով քար ձգել տալ. պէտք է ասել որ լուսահոգին ինքն իւր քարը պատրաստել էր տուել։ Սրբազան Տեղակալը արգելք եղաւ, և ցայսօր քարը պատրաստ մնում է, և գերեզմանը հողակոյտ է դեռ։»

ԷՋ ՄԸ ՀԱՅ-ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԵՆԷՆ

Մեծանձնուտ հայ եկեղեցական մը հետեւեալ յօդուածը ղրկած է մեզ, որով դիտողութիւն կ՚ընէ Արժ. Տ. Եզնիկ վարդապետ Դուրեանի քննադատութեան մէկ կէտին վրայ, Պ. Արշակ Տէր Միքայէլեանի յօրինած գրքին առթիւ (Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Բիւզանդական ժողովոց պատմութիւն)։ Յօդուածը կը հրատարակենք նոյնութեամբ, խոստովանելով մեր անձեռնհասութիւնը վճիռ տալու այսչափ փափուկ խնդրոյ մը վրայ, և հմտագունից դատաստանին թողլով։

«Արժ. Տէր Եզնիկ վրդ. Դուրեան անթերանալոր համարած էր Պարոն Արշակ Տէր Միքայէլեանի մեր Հաւատոյ Հանգանակի մասին յայտնած վարկածը, ասելով.— Ցայժ կանուխ ժամանակաւ մեր Հանգանակին այնպիսի մեծ կատարելութիւն ընծայուել բանաւոր չէ, մի՛ զի մոլար վարդապետութիւնք քաջ ի բաց հնաւ էին մեր Եկեղեցւոյ պարկեշտ հարց մտածումներէն, եւ երկրորդ՝ Նիկիոյ ժողովէն մինչեւ ի Բաղկեդոնական ի վեր երևցած վէճերը և քրիստոսաբանական այլ ընդալոյ կարծեաց երկդարեան ժամանակի կանուխ մի տալ հարկ կը լինի՝ հակառակ պատմական քննադատութեան կանոնաց։

Արժ. վարդապետին հետաքրքրութիւնն աւելի եւս գրգռելու և որոշելու համար, հարկ կը համարիմ դիտել տալ.

1. Քննադատութեան կանոնաց առաջին պայմաններէն է միշտ խնդիր ․․․ անշահաբար քննել խնդիր ․․․։ Եղելութիւնը կը քննեն յորո՛ւմ ժամանակի պատահելը, ուստի դէպք մը որ այս կամ այն դարու մէջ պատահած է՝ անցեալ դարուց մէկուն մէջ փոխադրել ընդդիմացման հակասութիւն է, Նիկիոյ ժողովին և անոր առարկան Արիոսը իրենց թուականին մէջ չպատմել ժամանակի տեղափոխութիւն է, բան մը որ ընդդիմացութեան հակառակ է. զի ամեն դէպք որ տեղի կ՚ունենայ ժամանակն իւր հետ կ՚ունենայ, զորս իրարմէ ․․․ այլ չի կրնար բաժնել, զի որ ․․․ թիւն և հակասութիւն է. Ասուած ոչ սուտ կ՚ըսէ և ոչ հակասութիւն կը գործէ։ Սակայն Երրորդութեան խորհրդոյն վրայ ճիշդ Արիոսի մօք, Հոգւոյն Սրբոյ էութեան վրայ Մակեդոնի ըմբռնմամբ, Քրիստոսի անձին և բնութեան վրայ Նեստորի եւ Եւտիքէսի տեսութեամբ, սոյն այս հերետիկոսներէ առաջ մոլար մտածումներ եղան և ցրուեցան բսելն հակասութիւն չէ. զի ա՛յլ է վարդապետութեան մը ծագման թուականն իբրեւ գաղափարական էակի թուական, և ա՛յլ է դրապէս կամ ինչպէս հիմայ կ՚ըսենք՝ պաշտօնապէս նոյն վարդապետութեան ժողովով մը մերժման թուականն՝ իբրեւ եղելութեան կամ գործողութեան մը թուականն։ Հետեւապէս, երբ Պ. Արշակ Տէր Միքայէլեան մեր Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի համար կ՚ըսէ՝ թէ յօրինեց մի այնպիսի կատարեալ Հանգանակ՝ որ ըստ ամենայն մասանց աղանդաւոր մոլորութեանց առաջքն առնելու նպատակաւ հարկաւոր փոփոխութեանց կամ յաւելուածոց անկարօտ էր, ժամանակի կանխումն կամ տեղափոխութիւն չըներ, և հետեւապէս քննադատութեան կանոնաց հակառակ չէ վարուած։ Պատճառն որ՝ մեր Հանգանակին ակնարկած մոլորութիւնները թէ և Ս. Գրիգոր Լուսաւորչէն շատ յետոյ երևցան գրապէս և հերքուեցան այլ և այլ ժողովոց մէջ, սակայն երկրորդ դարուն մէջ գրեթէ բոլորն ալ կային և բըղխած էին Գնոստիկեաններէն, որք իրենց գիտական ջանից մէջ զառածելով մէկ կողմանէ աստուածային Երրորդութեան վրայ Սուրբ Գրոց բացատրութիւնը կը քննադատէին և միւս կողմանէ եբրայական գաղափարի յարելով Աստուծոյ եռեքանձեայ իմանալի միութեան կը հակառակէին։ Մարկիոնեանք, Եբիոնեանք, Վալենտինեանք, Բասիլիդեանք, Նիւեանք, և այլն. անունով տեսակ տեսակ աղանդաւորներ բոլորն ալ Երրորդութեան խորհրդոյն և Քրիստոսի անձին և բնութեան խնդիրներով հետաքրքրուած՝ Քրիստոնէութիւնը ջնջելու ետևէ էին Նիկիոյ ժողովէն դար մը և աւելի յառաջ ժամանակաւ. ոմանք Քրիստոսի աստուածութիւնը կ՚ուրանային, ոմանք յերրորդութեան անձանց զանազանութիւնը կը մերժէին, ոմանք Ս. Հոգւոյն հրաշալի ծնունդը կ՚ուրանային, և այլն և այլն։

Խնդիր է թէ կրնա՞ր Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ գիտնալ այս աղանդներն և անոնց հերքման համար կատարեալ Հանգանակ մը տալ ի բերան իւր հաւատոյ որդւոց, այնպէս որ անկարօտ լինէր որ և է փոփոխման կամ յաւելման.—Այո՛, աշխատիմ թէ ինչպէս։

2. Երբ Որոգինէս իւր աննման հանճարոյն նախանձորդներէն հալածուելով ելաւ Աղեքսանդրիոյ աստուածաբանական դպրոցէն, և ի Կեսարիա եկաւ, աստ առաւել եւս փայլուն դպրոց մ՚ունեցաւ, այնպէս որ Աղեքսանդրիոյ վարժարանին վրայ լուսնական խաւարման պէս բան մը ինկաւ, Աղեքսանդրիա այլ եւս չկրցաւ հաւասար Կեսարիոյ նշանաւոր աստուածաբաններ դուրս բերել։ Հերակլէս և Դիոնեսիոս Աղեքսանդրացիք, Փերմիլիանոս, Գրիգոր Սքանչելագործ, և եղբայրն Աթենոդորոս Կեսարիոյ վարժոցին մէջ Որոգինեսի հասուցածներն են, ինչպէս նաև ուրիշ բազմաթիւ եպիսկոպոսներ։ Որոգինէս ունէր կ՚ըսուի մի քանի խոտորումներ յուղղափառութենէ, կամ աւելի ճիշդ խօսելով՝ բամբասուած էր իւր թշնամեաց կողմանէ իբրեւ մոլորամիտ, բայց Երրորդութեան Խորհրդոյն և Քրիստոսի անձին և բնութեան վրայ մոլար կարծիք ընծայուած չէ։

Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչն մեր Կեսարիոյ այս դպրոցին մէջ ընդունեց քրիստոնէական աստուածագիտութեան լուսաւոր գաղափարներն։ Անծանօթ չէին իրեն այն հերետիկոսութիւններ որ մին միւսոյն ետեւէ երևցած էին մինչեւ իւր օրերն, հետեւապէս իւր հնդական ընորհքովն, հարկ չէր մարգարէ լինել աւանդելու համար այնպիսի մի կատարեալ Հանգանակ, որ Նիկիոյ ժողովէն սկսեալ մինչեւ ի Բաղկեդոն վեր երևեալ հերետիկոսութեանց հերքումն ընելու ոճով գրուած լինէր։ Նշանաւոր մի Նախատակ եպիսկոպոսի, սրբոյն Աթանասի, անտրոպի բլլալն ալ կարեւոր նշան մի է՝ թէ շատ մօտ ընտանութիւն ունէր քրիստոնէական շնորհքով և խոստովանութեամբ զարդարեալ նըշանաւոր եպիսկոպոսաց հետ։ Մեր Նորոգիչն եղող Սուրբ Հայրապետին դաստիարակութիւնը կատարեալ էր, հերետիկոսաց բոլոր մոլորութեանց գիտակ էր, Նիկիոյ ժողովէն մինչեւ ի Բաղկեդոնի ժողովն երևցած մոլորութիւնները նոր չէին. հետեւապէս Պ. Արշակ Տէր Միքայէլեան ժամանակագրական սխալ մը բրած չէ՝ ենթադրելով թէ մեր Հաւատոյ Հանգանակին բնագիրը նոյն իսկ մեր առաքելանման Հայրապետին խմբագրութիւնն էր։»

Պ. ԼԷՈՆ ՍԷ

Ինչպէս յայտնի է, Պ. Լէոն Սէ, նախկին ելմտական նախարար Ֆրանսայի եւ աշխարհի երեւելի ելմտագէտներէն մին, մայրաքաղաքս կը գտնուի շաբաթէ մը ի վեր։

Ժան-Պաթիսթ Լէոն Սէ ծնած է ի Փարիզ 1826 յունիս 6 ին։ Իր պապն ալ, որ Ժան-Պաթիսթ կը կոչուէր, հռչակաւոր եղած է նոյնպէս իբր տնտեսագէտ։ Բազում տարիներ Պ. Սէ խմբագրապետ եղած է Տեղ․ լրագրին, որուն գլխաւոր տէրերին մին է միշտ։ 1871 ին Սէն գաւառին կողմէ երեսփոխան ընտրուեցաւ Ազգ. Ժողովին և այդ շրջանակին գաւառապետ անուանեցաւ։ Նոյն տարւոյն հոկտեմբերէն, Փարիզի քաղաքային խորհրդոյ նախագահ Պ. Վոդրենի ընկերակցութեամբ Լոնտոն գնաց տեղւոյն քաղաքային խորհրդոյն ներկայացնելու համար Փարիզի քաղաքային պաշտօնէութեան կողմէ ընծայուած պղնձէ միտալ մը և ոսկեայ մեծ միտալ մը ի յիշատակ Փարիզի պաշարման, Անգլիոյ մէջ եղած կամաւոր հանգանակութեանց շնորհիւ։ Միանգամայն, Պ. Թիէրի կողմէ, Լորտ քաղաքապետին ներկայացուց Պատւոյ Լէգէոնի մեծ խաչը։

1872 դեկտեմբեր 7 ին Թիէրի կողմէ ելմտական նախարարութեան կոչուեցաւ։ Երբ սա ինկաւ, 1873 մայիս 24 ին, Պ. Սէ հրաժարեցաւ։ 1875 ին նորէն ընդունեց սոյն պաշտօն Պիւֆէի նախարարութեան օրով։ Քիչ ետք, ծերակուտական անուանեցաւ Սէն-է Ուազ գաւառին կողմէ։ Ելմտական նախարարի պաշտօնը պահեց Տիւֆօրի (1876 մայիս 10) և Ժիւլ Սիմոնի (13 դեկտեմբեր) նախարարութեանց միջոցին։ Բայց այս վերջնոյն հետ պաշտօնէ քաշուեցաւ 1877 մայիս 17 ին։ Նոյն տարւոյ դեկտեմբերին Պ. Տիւֆօր նախարարապետ անուանուելով, Պ. Սէ նորէն ելմտական նախարար եղաւ։ 1878 ին նախագահեց ի Փարիզ տեղի ունեցած միջազգային դրամական համաժողովին։

Պ. Կրեվիի կողմէ կազմուած առաջին նախարարութեան մէջ, նորէն ելմտական նախարար անուանեցաւ եւ քաշուեցաւ պաշտօնէն իր պետին՝ Պ. Վատինկթօնի հետ (1879 դեկտ.) այժմ դեսպան ի Լոնտոն, եւ գնաց բազմելու Երեսփոխանաց Ժողովոյ ձախակողմեան կեդրոնին մէջ։ 1880 ին Լոնտոնի դեսպան անուանուելով, յառաջ վարելու համար առեւտրական դաշնագրի մը կնքման բանակցութիւններն, համակրելի ընդունելութիւն գտաւ հոն, բայց ստիպուեցաւ Փարիզ դառնալ՝ նախագահելու ծերակոյտին՝ Պ. Մարթէլի տեղ, որ հիւանդութեամբ հրաժարած էր։ Ֆրէյսինէի նախարարութեան մէջ նորէն ելմտական նախարար եղաւ (1882)։

Իր քաղաքական ասպարէզէն զատ, Պ. Սէ նախագահ եղած է բարոյական և քաղաքական գիտութեանց Ակադեմիայն, Պ. Միշէլ Շըվալիէի յաջորդելով, որուն անունն այնքան յեղյեղուեցաւ Երեսփ. Ժողովոյ վերջին վիճաբանութեանց մէջ մաքսային սակագնոց խնդրոյն առթիւ։ 1848 ին Պ. Սէ գիրք մը թարգմանեց Անգլիերէնէ—որուն հեղինակն է Մեծին Բրիտանիոյ այժմեան ելմտական նախարար Պ. Կոշըն։ Պ. Լէոն Սէ հեղինակած է նաև այլ եւ այլ տնտեսագիտական նշանաւոր գործեր։

Պ. Լէոն Սէ տարիներ առաջ մի անգամ եւս եկած է ի Կ. Պոլիս։

ԴԱՒՐԷԺԻ ԴԷՊՔԸ

Շաբաթ երեկոյեան սուրհանդակաւ առնուած Թայմզի մէջ հետեւեալ հեռագիրը կը կարդանք իւր թղթակցէն.

«Օր. Քէյդ Կրինֆիլտ, դուստր Թրանսիլվանիոյ մէջ հաստատեալ Պ. Այզաքաք (Իսահակ) Կրինֆիլտի, որոյ կինն Հայ է, յայտարարեց, ինչպէս կը սպասուէր, թէ ինք իւր յօժար կամօք մեկնած է իւր տունէն և իսլամութիւնն ընդունած է։ Հետեւապէս, Սավուճ Պուլաքի խնդիրը վերջացեալ կրնայ համարուիլ։»

Կը յիշուի թէ աղջիկը Դաւրէժէ փախցուած էր ի Սավուճ Պուլաք։ Այժմ իւր ամուսինն է պարսկահպատակ Քուրդ մը։

—)(9)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԵՐԿՈՒ ԱՆՄԵՂՆԵՐ

ԺԻՒԼ ՄԱՌԻ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ԱՆԶԿՈՒԹԵԱՆՑ ՏՈՒՆԸ

Իր խնդիրը ներկայացուց Նպաստամատոյց ընկերութեան. ի զուր սպասեց տասնհինգ օրէ աւելի․․․ ոչ կառավարական մանկաբարձներուն քով, ոչ ալ հիւանդանոցներուն մէջ տեղ չկար։ Վերջապէս, տասնվեցերորդ օրը, իրեն ըսին որ չէ թէ Մայրութեան դարմանոցը ներկայանայ որուն քանըհինգ անկողինները գրաւուած էին, այլ Ասսա փողոցի ծննդաբերութեան դարմանատունը։

Հոն, ընդունուեցաւ ներքին բժիշկին կողմէ։

Ճիշդ ժամանակն էր։ Հազիւ երկու ժամ կար որ հոն կը գտնուէր և առաջին ախտանշանները ցոյց տուաւ։

Կէս օրին զաւակը ծնաւ։

Բժշկական դարմանատունն, Մայրութեան դարմանոցին պէս, հաստատուած է մանաւանդ ուսուցչական տեսակէտով։ Մայրութեան դարմանոցին մէջ, մանկաբարձ աշակերտուհիք են որ կ՚ուսանին, իսկ դարմանատան մէջ ուսանողներու հետ կը խառնուին։

Իր անկողնին շուրջը երիտասարդներ կեցած էին, որք բժշկի մը կ՚ունկնդրէին։ Եւ ամենն ալ կը դիտէին իր խեղճ իրանն զոր ծննդաբերութեան ցաւերը կը գալարէին։ Նախ եւ առաջ, չէր ուզած, հակառակած էր․․․

—Կինե՛ր, կինե՛ր, ըսած էր։

Համոզած էին զայն։ Բայց իր ամօթխածութիւնը կը վիրաւորուէր այսպէս ուսման առարկայ ըլլալով երիտասարդներու․․․ անշուշտ կային կիներ որք այս բանէն չէին զգածուեր. ինչո՞ւ համար զանոնք չէին գործածեր։ Եւ քանի որ ինք կը մերժէր այս անարգ քննութիւնները, ինչո՞ւ համար չէին գթար իր երիտասարդութեան, իր գեղեցկութեան եւ իր տառապանքին։

Հանդարտութեան հազուագիւտ եւ կարճ վայրկեաններուն տեսակ մը թըմբրութեան մէջ կ՚իյնար։

Եւ յստակօրէն կ՚իմանար իր շուրջն ըսուածները։

—Մայրը թշուառութենէ տկարացած է, բայց մանուկը կանոնաւոր կերպով կը ծնի․․․ խոհեմութիւն, չափազանց խոհեմութիւն․․․ որովհետեւ Փիզիքական այս քայքայեալ վիճակին մէջ ամեն բանէ կը վախցուի. յարատեւ հսկողութիւն․․․ դիւրաթեք է այս կինը, բայց լաւ կազմուածք ունի։

Եւ մեկին, ուսումնական խօսքեր կը հասնէին ականջին մղձաւանջի մը մէջ որուն դէմ ի զուր կ՚ոգորէր։

Սակայն որովհետեւ ցաւերը կ՚երկարէին և շատ կը տկարանար, քլորոֆորմ շնչել տուին անոր։

Քնացաւ, և երազեց որ նորէն մանկամարդ աղջիկ եղեր, բարեսիրտ Սելեսթին կողմէ ջերմապէս փայփայուեր, ոգևորուեր է․․․ ծաղկալից և համակ ոսկեզօծ երազներ, յորս բաւական էր որ թաղուած մնար, երջանիկ ըլլալու համար։

Երբ արթնցաւ, անկողնին շուրջն այլեւս ոչ ոք կար։ Մեծ ամոքում մը, սփոփում մը կը զգար յինքն։

Ի՞նչ անցած դարձած էր։

Երկու ձեռաց վրայ կը կանգնի․․․ կը նայի։

Անկողնին մօտ, սպիտակ օրօրոցի մը մէջ, կարմիր, խորշոմեալ փոքրիկ արարած մը խորունկ կը քնանար, սիրուն եղունգներով բռունցքը գոց ծածկոցին վըրայ։

Հիւանդապահ կին մը որ կ՚անցնէր, ըսաւ անոր.

—Ձեր աղջիկն է՛․․․

Աղջի՛կ մը. իր աղջի՛կը. տէ՛ր Աստուած․․․ կ՚առնէ զայն, կը գրկէ, առանց արթնցնելու, կը սեղմէ իր սրտին վրայ. երկարօրէն կը դիտէ զայն իր խանձարուրին մէջ․․․ իր աղջիկը. Ռիշարի աղջիկը․․․ ի՛նչ անմեղ արարած․․․ ի՛նչ պիտի ըլլայ․․․ ապագան, իր սոսկալի անծանօթին մէջ, ի՛նչ կը վերապահէ արդեօք նմա. կենաց դռները նոր կը բացուէին անոր համար և կեանքը կը ներկայանար ցաւերով, իր թշուառութիւններով․․․ մայրը կայ հոն, առանձին՝ զայն պաշտպանելու համար։

Նորէն օրօրոցին մէջ կը դնէ, յետոյ, ինքն ալ ընկճեալ և սակայն ժպտուն, կը քնանայ։

Բ

Ինչպէս որ յուսացած էր բժիշկն, ամեն բան օրինաւոր կերպով կատարուեցաւ։ Դէպք մը չպատահեցաւ։ Միայն, Լիէթ ծայրայեղ տկարութիւն մը ունէր։ Այսու հանդերձ ուզած էր կաթ տալ իր մանկան, որուն Ալպերթին անունը տրուած էր և իսկոյն մայրն, իր զգուանաց մէջ, Պերթին կոչած էր զայն։

Իր ծննդաբերութեան տասնեօթներորդ օրուան առաւօտուն, առաջին անգամ ըլլալով՝ ելած եւ նստած էր իր անկողնոյն մօտ— շարժելու և յոտին կանգնելու գրեթէ բոլորովին անկարող։ Պերթինը կ՚օրօրէր մեղմօրէն, զայն քնացնելու համար։

Հիւանդապահ մը եկաւ կեցաւ իր առջին։

—Այս առտու Պ. Տնօրէնին պիտի ներկայանաք։

—Ի՞նչ պիտի ընեմ հոն։

—Զարմանալի բան. միթէ կը կարծէք որ դարմանատան մէ՞ջ պիտի ապրիք մինչեւ վերջին օրերնիդ․․․ անկողինդ պէտք է մեզի․․․ բազմաթիւ խնդրողներ կան։

—Կը վանէ՞ք զիս, ըսաւ նա, խեղճաբար։

—Ինծի չվերաբերիր այդ։ Տնօրէնը տեսէք։

—Անկարելի՛ բան է, անկարելի՛, զիս ճամբե՞լ, ապա ուրեմն կուզեն զիս ալ, զաւակս ալ մեռցնել․․․

Երբ Պերթին քնացաւ, Լիէթ տնօրէնին սենեակը գնաց։

—Ժիւլիէթ Լարնոտ, թիւ 16, դեկտեմբեր 3ի աղջիկ մը ծնած․․․ դո՞ւք էք։

—Այո՛, պարոն ըսաւ դողդողալով։

—Այսօր իսկ կրնաք հեռանալ դարմանատունէն։

—Բայց ի՞նչ պիտի ըլլամ. ինքզինքս տակաւին այնքան հիւանդ կը զգամ որ անկարելի է ինծ աշխատիլ։

—Արգիլուած է ինծ աւելի երկար ատեն քեզ հոս պահել։

—Արգիլո՛ւած, արգիլուա՛ծ, եւ որո՞ւ կողմէ։

—Կանոնադրութիւնք կը հակառակին այսմ․․․ ձեր ծննդաբերութիւն կանոնաւոր կերպով եղած է։

Այս ըսելով, տնօրէնը թուղթ մը աչքէ անցուց.

—Վախնալիք դէպք մը չկայ․․․ ամեն ինչ լաւ վիճակի մէջ է․․․

Ժիւլիէթ չէր հասկնար և սարսափահար աչուըներով կը նայէր այս մարդուն։ Ամեն բան լաւ վիճակի մէջ է, կ՚ըսէր։ Ի՛նչ խարկանք։

—Պարոն, մրմռաց նա պաղատագին, ձեռները միացուցած և արտասուաթոր աչօք, կ՚երդնում ձեզ թէ քաջասիրտ եմ և կրցածս պիտի ընեմ գործ գտնելու համար։ Բայց ասոր համար պէտք է որ աւելի ուժով ըլլամ։ Հազիւ կրնամ քալել։ Մանաւանդ զաւակիս համար է որ կ՚աղաչեմ ձեզ, պարոն․․․ կրնայ մեռնիլ թշուառութենէ, զրկումներէ․․․ անպաշտպան․․․ վասնզի չէք ուզեր որ զայն երեսի վրայ թողում, այնպէս չէ՞։

—Հանրային Նպաստամատոյց ընկերութիւնը ձեզ պիտի օգնէ։

—Ի՞նչ չափով։

Տնօրէնը թոթուեց ուսերը։ Իր գործը չէր այդ։

—Գիտէ՞ք, պարոն, կա՞յ հիւանդանոց մը ուր կարենամ ընդունուիլ խեղճ աղջկանս հետ, մինչեւ որ աղէկնամ։

—Պլոմէ փողոցն և Բէն ծառուղին նայեցէք։

Լիէթ գլուխը խոնարհեցուց. խնդրելու բան մը չունէր։

Քառորդ մը ետք դարմանատունէն դուրս կը գտնուէր և առանց գիտնալու թէ դէպ ի ո՞ւր կ՚ուղղէ քայլերը, Ասսա փողոցէն վեր կ՚ելնէր՝ զաւակը բազկացը մէջ։ Հազիւ հինգ վայրկենէ ի վեր կը քալէր և այլ եւս անկարող էր։ Ստիպուեցաւ նստարանի մը վրայ նստիլ։ Օդը չոր և ցուրտ էր, բայց կապարագոյն խոշոր ամպերն որք կը թաւալէին երկնից մէջ՝ կը զգացնէին թէ գիշերը ձիւն պիտի տեղար։

Երեք Ֆրանք ունէր քովը որ, ինչպէս կը յիշուի, բարեգործական սենեկին յետին ողորմութիւնն էր։

Կառապան մը կեցուց, կառքը մտաւ և Պլոմէ փողոցը գնաց. հոն, արդարեւ, նորաբոյծ ծննդաբերներու համար պատսպարան մը կար։

(Շարունակելի)

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՅՍ ԱՒՈՒՐ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿՔ
ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐ ԵՒ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄԻՆ ԱՌԹԻՒ

Ժէրվէ ծովակալն ըսաւ ռուս սպայի մը, Պ. Թակուլայէվի, թէ ինք քաղաքական տեսակէտով մեծ կարեւորութիւն կ'ընծայէ անսովոր պատուոյն զոր կայսերական գերդաստանը տուաւ իրեն։ Ֆրանսայի բարեկամական զգացումներ այնպէս են հիմակ որ բնաւ արգելք չկայ Երրեակ Դաշնակցութեան նման քաղաքական կարգադրութեան մը կնքման, երբ և պէտքն զգացուի այնպիսի կարգադրութիւն մը կնքելու։ Ծովակալն ուրախ է որ այս արդիւնքը ձեռք բերելու համար ինքն ընտրուած է միջոց։

—Թայմզ կ'ըսէ թէ Ֆրանսացիք Քրոնշթատի մէջ իրենց գտած ընդունելութեան մէկ նմանն ալ ի Փորթսմութ պիտի գտնեն անգլ. իշխանութեան և ժողովրդեան կողմէ, որով պիտի երեւի թէ Քրոնշթատի ընդունելութիւնը քաղաքական բացառիկ նշանակութիւն մը չունէր։ «Փարիզցիք այսու պիտի իմանան թէ կարելի է լաւ ընդունելութիւն մ'ընել բարեկամ Տէրութեան մը նաւատորմին, առանց պէտք տեսնելու քաղաքական համաձայնութեան մը մէջ մտնել այն Տէրութեան հետ։»

Ի ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ

Լրագրոյս Ա. երեսին մէջ գրած ենք թէ Դաւրէժի անգլ. օրիորդը մահմետականութիւն ընդունած է։ Ըստ նոր տեղեկութեանց, աղջիկն հարցաքննուած է ի Սամուէճ Պուլագ ի ներկայութեան անգլ. գեր-հիւպատոսին, պարսիկ զօրաց հրամատարին և աղջկան մօր (որ անգլ. հեռագրի մը նայելով, հայուհի մ'է եղեր)։ Հարցաքննութիւնն երկու ժամ տեւած է, և վերջացած է օրիորդին այն յայտարարութեամբ թէ իւր յօժար կամօք մահմետականութիւն ընդունած և իւր ամուսնոյն հետեւած է, և թէ չուզեր Դաւրէժ դառնալ։ Աղջկան վրայ ճնշում ի գործ չէ դրուեր բնաւ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Պուլկարիոյ իշխանն Հունգարիոյ փոխարքային հետ պայմանադրեց ութ միլիոն ֆր.ի արժողութեամբ պուլկարական արծաթ դրամ կոխելու համար իւր պատկերաւ։

ԱԼՊԵԱՆՑ ՎՐԱՅ

Ալպեանց բարձրագոյն կատարին, Մոն Պլանի վրայ դիտարան մը շինելու որոշում տուաւ Ֆրանսայի Գիտութեանց Ակադեմիան, աջակցութեամբ մեծահարուստ ուսումնասէր Պ. Պիշոֆսհայմի, իշխան Ռոլան Պոնափարթի, Պարոն Ալֆրէտ տը Ռոշիլտի (անդամ Գեղարուեստից Ակադեմիային) եւ Պ. Էյֆէլի։

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ ԵԼԵՒՄՈՒՏՔ

Աթէնքէ կը հեռագրուի թէ, ըստ վաւերական տեղեկութեանց, «հելլենական արժեթղթոց վերջին անկումը Փարիզի և Լոնտոնի սակարանաց մէջ յառաջ եկած է Պերլինէ տրուած վաճառման հրամաններով, որք չհաղորդական դարձուած մ'էին։ Հելլենական արժեթուղթք ամեն ժամանակէ աւելի հաստատ են. զի պետական հասոյթք աւաւելութիւն մը կը ցուցնեն, որ աւելի կարեւորութիւն պիտի ստանայ հունձքէն ետքն։ Կորնթոսի բերքերը (մեծաքանակ չամիչ և թուզ) անցեալ տարուընէ 20% աւելի են արդէն։ —Խորհրդարանին որոշած փոխառութիւնը կնքելու համար դրամատերց խմբակ մը առաջարկներ ըրած է հելլէն կառավարութեան։

ՍՈՖԻԱ ԻՇԽԱՆՈՒՀԻՆ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ

Եւրոպեան լրագիրք ծանուցեր էին անցեալ օր և մեք եւս արձագանգ եղած էինք անոնց, երբ թէ յունական Պատրիարքութիւնը գիտողութիւն ըրեր է Յունաստանի գահաժառանգ իշխանուհւոյն առանց կրկնամկրտութեան օրթոտոքս Եկեղեցւոյ մէջ ընդունելութեան առթիւ, և յայտարարեր է թէ մինչեւ որ նորէն չմկրտուի՝ իբրեւ հեթանոս կը նկատուի։

Ֆէնէրի Պատրիարքարանէն մեր ստացած տեղեկութեան նայելով, այս լուր անհիմն է բոլորովին։ Արդէն Սոֆի իշխանուհւոյն նկատմամբ եղած տնօրինութիւնը կանխաւ Ամեն. Պատրիարքին հաւանութեան ենթարկուած էր, և հետեւապէս Աթէնքի Սինոդն ինքնուրոյն գործ մը չէր ըրած։ Սոֆիա իշխանուհին առանց նոր մկրտութեան ընդունուած է ի ծոց օրթոտոքս Եկեղեցւոյ, միայն Ս. Միւռոնով օծումը բաւ համարուելով։

Պատրիարքարանի պաշտօնական լրագիրն եւս, Եկկլեսիաստիկի Ալիթիա, այս մասին հերքում մը հրատարակած է, զոր կ'արտատպեն մեր բոլոր յոյն պաշտօնակիցք։

ԱՆԳԼ. ԴԵՍՊԱՆԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆ

Թէհրանի անգլ. դեսպան Սըր Հէնրի Տրըմոնտ Ուոլֆ Պուքրէշի դեսպան անուանեցաւ։ Այս դիւանագէտին համար օր մը Կ. Պոլսոյ դեսպան լինելու խօսքը կայ միշտ։

Պուքրէշի անգլ. դեսպանը Թէհրանի դեսպան անուանեցաւ, ինչպէս Պուքրէշի ռուս դեսպանն եւս Թէհրան կը ղրկուի։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

Ալասիկ Զարին հեռագիրն առ Պ. Քառնօ, Փեթերհոֆի պալատէն քաշուած.

«Ֆրանսական փայլուն նաւախմբին ներկայութիւնք Քրոնշտատի առջեւ՝ նոր ապացոյց մ'է խորին համակրանաց որով միացեալ են Ֆրանսա և Ռուսիա։ Սրտի պարտաւորութիւն մը կը նկատեմ խմբերմ գոհունակութիւնս յայտնել ձեզ և շնորհապարտութիւնս այն անկեղծ հաճոյքին համար զոր կը զգամ Ֆրանսացի քաջարի նաւազներն ընդունելով։ ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ»

Ալասիկ Պ. Քառնոյի պատասխանը.

«Այն զգացմունք զորս Ձեր Վեհափառութիւն բարեհաճած է յայտնել մեր նաւախմբին ներկայութեան առթիւ՝ խորապէս յուզեցին զիս։ Մեր քաջ նաւազք եր բեք պիտի չմոռնան սիրալիր ընդունելութիւնը զոր գտան։ Ասոր համար շնորհակալութիւն կը յայտնեմ Ձեր Վեհափառութեան, և բարեբաստ կը համարիմ զիս՝ այդու տեսնելով փայլուն ապացոյց մը խորին համակրանաց որով միացած են Ռուսիա և Ֆրանսա։» ՔԱՌՆՕ

ՔԻԼԻԻ ՄԱՐՏԱՆԱՒ ՄԸ ԼԻՍՊՈՆԻ ԱՌՋԵՒ

Ո՛չ միայն Փորթուկալի և Սպանիոյ այլ և բովանդակ Եւրոպիոյ լրագրութիւնն ուշի ուշով կը հետեւի Լիսպոնի նաւահանգստին մէջ տեղի ունեցող դէպքերուն։ Գիտեն մեր ընթերցողք թէ Քիլիի նախագահական կառավարութեան պատկանեալ նորաշէն Փրէզիտէնթէ Էռազուրիզ մարտանաւն Անգլիայէն եկած է Փորթուկալի մայրաքաղաքին առջեւ, նաւատիներ ճարելու համար, և թէ Ֆրանսայի, Սպանիոյ և Փորթուկալի կառավարութիւնք իրենց հպատակաց արգիլած են ծառայութիւն ընդունել այս նաւուն մէջ։

Անցեալ շաբթուն, կարգ մը Փորթուկեցք, նիւթական շահաւէտ պայմաններէն հրապուրուելով, յօժարեցան մեծ մակոյկով մը երթալ քիլիական մարտանաւուն, իբրեւ նաւազ ծառայութեան մտնելու, բայց փորթուկեցւոց ոստիկանութեան շոգեմակոյկն որ կը հսկէր, յարձակեցաւ այն մակոյկին վրայ, և առաւ ետ դարձուց դէպ ի մաքսատուն։ Զայս տեսնելով, զայրացած Քիլիցիք եւս շոգեմակոյկով մը զօրք ղրկեցին, որք սուրերը բացած հալածեցին ոստիկանական մակոյկն, ազատելու համար գրաւեալ մակոյկն։ Այս հետապնդութիւն տեւեց մինչեւ մեծ մաքսատան առջեւ։ Ամեն կողմէ հետաքրքրութիւն շարժեցաւ, և քիչ մնաց արիւնհեղութիւն պիտի լինէր, եթէ չհասնէին ուրիշ շոգեմակոյկներ որք պաշարելով քիլիցի նաւազներն՝ համոզեցին զանոնք ետ դառնալ։ Բայց այս դէպքի վրայ, թէ՛ Քիլիի մարտանաւուն և թէ նաւահանգստին մէջ գտնուող փորթուկեցւոց մարտանաւք պատերազմի պատրաստութիւն տեսան լրջօրէն, ի հարկին իրարու վրայ յարձակելու համար։ Լիսպոնի լրագիրք ցաւ ի սիրտ կը գրեն թէ Քիլիի նորաշէն մարտանաւը մեծմեծ, իւր աճարկու սպառազինութեամբք, աւելի հզօր է քան նաւահանգստին մէջ գտնուող բոլոր փորթուկեցւոց նաւերը։

Գրգռութիւնն այն աստիճանի հասաւ որ քիլիական մարտանաւուն հրամատարն իւր նաւը պաշարող փորթուկեցւոց արքունի եւ ոստիկանական փոքր մարտանաւերուն և շոգեմակոյկներուն հրամայեց քիչ մը հեռի կենալ ի յարգանս քիլիական դրօշին, ապա թէ ոչ կրակ պիտի ընէ իրենց վրայ։

—Հակառակ ամեն զգուշութեանց, քիլիական մարտանաւը բաւական նաւազներ ճարած է, անգլիացի, ֆրանսացի, սպանիացի և փորթուկեցի, գիշերային յաջողած լինելով մեծ մակոյկէ մը շատ մը մարդիկ առնուլ, և իւր ծառայութեան մտնել ուզող կարգ մը փորթուկեցիներուն հետ ժամադիր եղած լինելով արտաքոյ Լիսպոնի նաւահանգստին։ Այս մարդիկը կրցած է ներս առնուլ՝ ցամաքէն բաժնուելնուն պէս քիլիական հաւատարմութեան հագցնելով անոնց։

—Այս դէպքեր քաղաքական կարեւոր խնդիր մը կը յուզեն։ Տէրութիւնք պէ՞տք է չէզոքութիւն յարգեն քիլիական մարտանաւուն նկատմամբ թէ ոչ։ Եթէ չէզոքութիւն յարգելով իրենց հպատակաց պատուիրեն որ ծառայութեան չմտնեն հոն, ուրեմն պատերազմիկ Տէրութիւն կը ճանչեն Քիլիի խորհրդարանական կուսակցութիւնն, որ սակայն իբրեւ կազմակերպեալ իշխանութիւն չէ ճանչուած, այլ միայն ըմբոստ մարմին մը կը նկատուի։ Եթէ չէզոքութիւն չյարգուի, Պալմաչէտա նախագահ դէմ կը գտնէ, յառաջ վարելու պատերազմն այնպիսի մարմնոյ մը դէմ որ պարզապէս երկրին Սահմանադրութիւնը պաշտպանել կը թուի։ Անգլիա չէզոք մնալու պէտք չի տեսներ, բայց միւս երեք Տէրութիւնք՝ ոչ-պաշտօնապէս չէզոքութիւն յայտարարելով՝ գործնականօրէն կը ճանչեն թէ Քիլիի խորհրդարանական կուսակցութիւնը կազմակերպեալ իշխանութիւն մ'է այլ եւս։

—Լիսպոնի հիւպատոսք քննութիւն բացին՝ իմանալու համար թէ Քիլիի մարտանաւուն մէջ կը գտնուի՞ն իրենց հպատակներ որք բռնի կը պահուին հոն չըլթայի զարնուած։ Եթէ կան այսպիսիք, թող չպիտի տրուի որ մարտանաւը ճամբայ ելնէ դէպ ի Քիլի։ Անգլ. հիւպատոսը գնաց այցելեց, և տեսաւ որ անգլիացի մեքենավարք իրենց յօժար կամօք կը կենան հոն, և յանձնառու եղած են նաւը տանիլ յանձնել ի Վալփարէզօ, ուր քիլիցի նաւազներ պիտի մտնեն պաշտօն վարելու։ Բայց ուրիշ ազգէ բռնադատեալք կային որք ազատուեցան։

—Փրէզիտէնթէ Էռազուրիզի հետ մէկտեղ շինուած Փրէզիտէնթէ Փինթօ մարտանաւն ազատեցաւ, բայց ժամանակ մը պիտի տեւէն իւր նորոգութիւնք։

—Պալմաչէտա նախագահ սեպտ. 18ին պիտի դադրի յիշխանութենէ, իրեն տեղ ընտրել տուած լինելով իրեն կուսակից տոն Քլաուտիօ Վիքունա զոր Խորհրդականք չեն ճանչեր սակայն։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն՝ իւր հետն ունենալով Պատրիարքարանի գործակատար Ֆրենկեան Աբրահամ էֆէնտին, շաբաթ օրը Բ. Դուռը գնաց և տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն ուրբաթ օրը Մաքրիգիւղէն Այօթէֆանոս գնաց, ուր այցելութիւն տուաւ Յաւհեան Վահէ. Ցովհաննէս պէյի։

Ուսումնական Խորհուրդն իւր ուրբաթ օրուան նստին մէջ զբաղեցաւ նախ հետեւեալ խնդիրներով.

Քննեց՝ հայերէնի և գրագիտութեան ուսուցիչ Աղբանդեան Միհրան էֆէնտիի աշխատասիրած տեսական և գործնական գրագիտութեան առաջին մասն, զոր լաւ կերպիւ պատրաստուած և օգտակար գտնելով վաւերացուց ի պէտս ուսումնարանաց և Զ. դասարանի ուսանողաց բարձրագոյն նախակրթարաններու։

Ուսումնական Խորհրդոյ նախորդ ատենապետ Ազն. Տօքթ. Թիրեաքեան էֆէնտի՝ իւր օրով ներկայացեալ՝ թուրքերէնի ուսուցիչ Աբիկեան Միհրան էֆէնտիի աշխատասիրած Երեքլեզուեան Բառարանը քննած և յայտագրած ըլլալով, Խորհուրդն, ըստ վկայութեան Պատուարժան քննիչին, վաւերացուց զայն՝ ազգային վարժարանաց մէջ գործածուելու համար։

Ամասիոյ գաւառական ուսումնական խորհուրդը կազմուած և յայտագրուած ըլլալով, որոշուեցաւ շնորհաւորութեան գիր մը ուղղել։

Խորհուրդն՝ շարունակելով Ազգային կրթութեան Ընդհանուր Կանոնագրի Ծրագրին քննութիւնը, 36րդ յօդուածէն մինչեւ 40րդ յօդուածը քննեց և վաւերացուց, զոր պիտի հրատարակենք յառաջիկային։

Խորհուրդն ասոնցմէ զատ զբաղեցաւ նաեւ այլ և այլ մասնաւոր խնդիրներով։

Երէկ տեղի ունեցաւ ի Պէշիկթաշ, Մաքրուհեան երկսեռ վարժարանի տարեկան մրցանակաց և վկայականաց բաշխման հանդէսն ընդ նախագահութեամբ գիւղին քարոզիչ Գեր. Խորէն Նար-Պէյ Սրբազանի և ի ներկայութեան երկսեռ ընտրեալ բազմութեան մը։

Կրթական Վսեմ. Նախարարին կը փոխանորդէր ոչ մահմետական վարժարանաց քննիչ Վսեմ. Ապտուլլահ Հասիպ էֆէնտի։ Ներկայ էին նաեւ Պէշիկթաշի ոստիկանութեան եւ թաղապետութեան կողմանէ պաշտօնեայք։

Հանդէսը բացուեցաւ Վեհ. Սուլթանի ձօնեալ Համիտիէ մաղթերգով մը որում յոտնկայս ունկնդրեցին ներկայք։ Ապա Ազն. Տրտադ պէյ Տատեան կարդաց տարեկան տեղեկագիրն որով մանրամասնօրէն կը պատկերացնէր վարժարանին անցեալ նիւթական և ուսումնական վիճակը, յորդոր կարդալով Թաղեցւոց աջակցութեան և բարեխղճութիւններ ընելով վասն թանկագին կենաց ուսումնասէր Վեհապետին որոյ հովանւոյն ներքեւ, ըսաւ, տարուէ տարի կը զարգանայ Մաքրուհեան վարժարանը։

Տեղեկագրէն յաջորդեցին երկսեռ ուսանողաց մրցանակաց բաշխումն որ կ'ընդմիջուէին Հայ. Թուրք. և Ֆրանս. ճառերով և ներդաշնակ երգեցողութեամբք։

Այս տարի Մաքրուհեան վարժարանը կ'ընծայէ Ազգին 6 մանչ և 7 աղջիկ շրջանաւարտներ որոց անուանքն են՝

Օրիորդ Հռիփսիմէ Կիւլպէնկեան, Զապէլ Արշակ, Զարուհի Թորգոմեան, Գոհարիկ Փափազեան, Սոֆի Կիւլպէնկեան, Սիրվարդ Կիւմիւշեան, Փեփրոնէ Զօրաեան։

Պարոնայք Մարտիրոս Տ. Մանուէլեան, Տիգրան Միասէրեան, Աղաքսոս Կէվրէկեան, Գէորգ Նուրիճան, Արմենակ Փափազեան և Կարապետ Ինկիլիզեան որք պսակներ և փունջեր ընդունեցին Թաղ. Խորհրդոյ Ատենապետ Մեծ. Խորասանճեան Խաչիկ էֆէնտիի ձեռամբ։

Հուսկ ապա Գեր. Նախագահն գեղեցիկ յորդորական մը ուղղեց երկսեռ շրջանաւարտից, օրհնեց Թաղ. Խորհրդոյ եւ Պատ. Հոգաբարձութեան անձնուէր ջանքերն որոցմով, ըսաւ, իրապէս պարծաւոր ըրած են ամբողջ Թաղին հասարակութիւնը եւ վերջացուց իւր խօսքն ջերմաջերմ բարեմաղթութիւններ ընելով վասն անգին կենաց եւ արեւշատութեան Օգոստափառ Սուլթանին։

ՔՐԻՍՏՈՍՏՈՒՐ ԷՖԷՆՏԻ ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ

Խորին ցաւօք կ'իմանանք վերջին վայրկեանին թէ ազգ. երեսփոխան և Նախորդ երկրորդ ատենապետ Քրիստոստուր էֆէնտի Ղազարոսեան այս գիշեր ժամ 6ին վախճանած է Ազգ. Հիւանդանոցի մէջ, ուր պատսպարուած էր ժամանակէ մ'ի վեր, անդամալուծութենէ տառապեալ վիճակի մէջ, և ուր բժշկական և ամեն այլ խնամք չզլացուեցան նմա՝ իւր վերջին աւուրց մէջ։ Հանգուցեալն աւելի քան ութսունամեայ ծերունի մ'էր, մինչեւ մօտ ժամանակ նիրս քաջառողջ։ Իւր ազգային կեանք բաւական բեղուն եղած է, և իւր կորուստ զգալի բաց մը կը թողու հին դպրոցի պատկանող ազգային գործիչներու շարքին մէջ։

Յուղարկաւորութիւնը պիտի կատարուի վաղը յԱզգ. Հիւանդանոց, որոյ մատրան մէջ յատուկ Պատարագ և պաշտօն պիտի մատուցուին ժամ 4ին, յետ որոյ մարմինը պիտի փոխադրուի Պալըքլըի գերեզմանատունը։

Թիֆլիզի Թատերական նորակազմ մասնախմբին կողմէ Պ. Գէորգ Պետրոսեանց երէկ մայրաքաղաքս եկաւ, մի քանի դերասաններ և դերասանուհիններ հրաւիրելու համար ի Թիֆլիզ, ուր յառաջիկայ ձմրան եղանակին մէջ կանոնաւորապէս հայերէն ներկայացումներ ունենալու ընդհանուր փափաք և պատրաստութիւնք կան։ Թատրոնական գործին համար առ այժմ 2500 ռուբլի հանգանակուած է Կովկասեան մայրաքաղաքին մէջ։

Պապական նուիրակ Մոնսէնեէօր Պոնէթթի իւր փոխանորդ Մոնսէնեէօր Ճէնօվին ղրկած է առ Այտընեան Գեր. Երանայծառ՝ բարի գալուստ մաղթելու։ Վիէննայի Միխիթարեան միաբանութեան Գեր. Աբբահայրն շաբաթ և երէկ ընդունեց նաեւ եկեղեցական և աշխարհական բազմաթիւ այցելուներ։

Իւր նախկին սաներ առանձին չեն թողուր զինք և անոնցմէ չորս հինգ անձինք իր քով կը գտնուին ի վարժարանն Բանկալթիի ուր հիւրընկալուած է Գեր. Այտընեան։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Վանայ կեդրոնական Նահանգ անուանեցաւ Մեհմէտ Աքիֆ էֆէնտի, Նախորդ Նահանգ Կիւմիւլճինէի, որուն պաշտօնավարութիւնը կ'սկսի 1309 տարւոյ Ճէմազիւլէվվէլի սկիզբէն։

Այնթապի Նահանգ անուանեցաւ Շիւքրի էֆէնտի, Նահանգ Անտիոքի, որուն պաշտօնավարութիւնը կ'սկսի 1309 տարւոյ Մուհարրեմի 10էն։

— —

Սալիսէի աստիճան տրուեցաւ Սպարապետ Դրան հաշուակալութեան Բ. ճիւղին երրորդ աստիճանի քարտուղարներէն Հիւսէյին պէյի, ի վարձատրութիւն իւր բարւոք ծառայութեան։

— —

Առաջին կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Ֆրանսայի Նախորդ նախարարներէն եւ երեսփոխանական ժողովոյ անդամներէն Պ. Լէոն Սէի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան՝ Թնդանօթարանի քննիչ ժողովին անդամ և վառօդարանին տնօրէնի փոխանորդ Միրլիվա Քեամիլ փաշայի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Ամասիոյ կառավարիչ Մեհմէտ Ալի փաշայի, իբրեւ երեցագոյն պաշտօնատար մը։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ սպայակոյտի գեր-գնդապետ Իպրահիմ Մուհիէտտին պէյի, ի վարձատրութիւն իւր բարւոք պաշտօնավարութեան։

Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Թնդանօթարանի քննիչ ժողովոյ անդամներէն գնդապետ Մուսթաֆա պէյի։

— —

Լիվաթմի չքադրամ տրուեցաւ Բ. զօրաբաժնի Գ. կիսաբաժնին հրամանատար Մեհմէտ փաշայի և Սըրբղըր ու Յեսլի Ջօհաֆ գնդերու գնդապետ Տէրվիշ պէյի, ի վարձատրութիւն այն ծառայութեանց, զոր մատուցած են քիւրտ Աշիրէթներու ցեղապետաց մայրաքաղաքս ժամանելուն։ Նոյնպէս Լիվաթմի չքադրամ՝ Այաշկերտի երեւելիներէն Ահմէտ փաշայի, ի վարձատրութիւն իւր բարւոք ծառայութեանց։

— —

Ի Բ. ԴՌԱՆ

Նախարարաց Խորհուրդն իւր երեկի նստին մէջ զբաղեցաւ ինչ ինչ կարեւոր խնդիրներով և ի միջի այլոց խորհրդակցութիւններ կատարեց՝ Եաֆայի պարտէզները ոռոգելու համար Ֆիլիպ Մելհամէ էֆէնտիի կողմէ խնդրուած մենաշնորհին վրայ, սակայն վերջնական որոշում մը չտուաւ։

—Նախարարաց Խորհուրդէն յետոյ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն և Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարը պահ մը խորհրդակցեցան ինչ ինչ կարեւոր խնդրոց վրայ։

—Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց Նախարար Վսեմ. Բաիֆ փաշա շաբաթ օրը Բ. Դուռն երթալով, տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

—Ֆրանսական դեսպանն և Ֆրանսայի երեսփոխանական ժողովոյ անդամ Պ. Լէոն Սէ շաբաթ օրը Բ. Դուռը գնացին և այցելութիւն տուին Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին։ Մոնթէպէլլօ կոմսը թէ՛ Ն. Վսեմութեան և թէ՛ ուրիշ բարձրաստիճան անձանց ներկայացուց զՊ. Լէոն Սէ։

— —

ՔՐՕԼ ԷՖԷՆՏԻ

Օսմանեան Թղթատարական և Հեռագրական վերատեսչութեան խորհրդական Քրօլ էֆէնտի Գերմանիոյ համալսարանին տնօրէնութեան պատուակալ քննիչի և խորհրդականի տիտղոսն ըստացեր է։ Քրօլ էֆէնտի կը պահէ միշտ իր պաշտօնն ի Կ. Պոլիս։

— —

ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ ՆՈՐ ԴԵՍՊԱՆԸ

Պարսկական նոր դեսպան Վսեմ. Խսատուլլահ խան ուրբաթ օրը Թիֆլիզ ժամներ է, ուստի ճամբայ պիտի ելնէ Մուհարրեմ 10ի տնօրինութենէն յետոյ մայրաքաղաքս գալու համար։

— —

ԱՆԱՍՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Ծանուցին արդէն որ Հալքալըի անասնաբուժական վարժարանը պիտի բացուի ի մօտոյ։ Երկրագործական տնօրէնութիւնը վերոյիշեալ վարժարանին ուսուցիչներու ընտրութեամբ կը զբաղի։

— —

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՆՈՐ ԴԵՍՊԱՆՆ Ի Կ. ՊՈԼԻՍ

Ֆրանսական դեսպան Մոնթէպէլլօ կոմսի յաջորդին վրայ խօսելով ըսեր էինք թէ ֆրանսական կառավարութիւնը տակաւին վերջնական որոշում մը չէ տուած յայսմ մասին։

Կ'իմանամք այժմ թէ ընտրութիւնը եղեր է։ Մատրիտի ֆրանսական դեսպան Պ. Քանպօն Կ. Պոլսոյ դեսպան անուանուեր է։ Մոնթէպէլլօ կոմսը շաբաթ օրն այս նկատմամբ Բ. Դրան հաւանութիւնը խնդրեց։

Ի Մատրիտ Պ. Քանպօնի պիտի յաջորդէ Պ. Ռուս Թան, ֆրանսական դեսպան ի Վաշինկթըն։

— —

ԶՈՒԻՑԵՐԻԱԿԱՆ ԳԱՂԹԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Մայրաքաղաքիս մէջ գտնուող Զուիցերացիք երեկ գիշեր հացկերոյթ մը տուին Թէվքիմիյէի սրահին մէջ։ Զենք յիշեր որ զուիցերական գաղթականութիւնը մինչեւ հիմա խնջոյք մը տուած ըլլայ։

— —

Պ. ՕՊՈՒԱՆՈ

Պ. Օպուանօ այս իրիկուն կը մեկնի մայրաքաղաքէս ի Վիէննա, ուր Կ. Պոլսոյ օսմ. Պանքայի ընդհ. տընօրէն Սըր Էտկար Վինսընդի և Պրէթի Անդոլու դրամատան տնօրէնութեան հետ պիտի խորհրդակցի օսմ. ծխախոտի Րէժիի նոր տնօրէնին անուանման վրայ։

Շաբաթ օրը սխալմամբ ծանուցուած էր թէ Պ. Օպուանօ Փարիզ կը գտնուի արդէն։

— —

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հեռագրական տեղեկութեանց համաձայն, յուլիս 18ին Մէքքէի մէջ հնտախտէ 43 մահեր պատահած են, ի Ճիտտէ՝ 13, Յուլիս 19ին՝ Մէքքէի մէջ՝ 37 և ի Ճիտտէ՝ 18, Յուլիս 20ին ի Մէքքէ՝ 47 և ի Ճիտտէ՝ 11։

Յուլիս 18ին՝ Հալէպի մէջ՝ 39 եւ Լէթաքիա երկու օրուան մէջ՝ 4։ Հալէպի մէջ յուլիս 19ին՝ 39 եւ յուլիս 20ին՝ 24։ Յուլիս 19ին Անտիոքի մէջ՝ մէկ։

—Զմիւռնիոյ ծովախորշին մէջ Եէնիքալէի առջեւ պահակ շոգենաւ մը պիտի գտնուի Բլազոմէնի մաքրանոցն եկող շոգենաւերը նոյն մաքրանոցին նաւահանգիստն առաջնորդելու համար։

—Հալէպի կուսակալութեան հրահանգ ուղղուած է որ հնտախտէ մեռնողները կարելի եղածին չափ քաղաքէն հեռու տեղեր թաղուին,

—Զէյթունի իշխանութիւնն որոշած է տասնի չափ բժիշկներ ղրկել ի Հալէպ։

— —

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Ըստ տեղեկութեանց Թօփէի, կայս. կառավարութեան և Ռուշէյլի երկաթուղեաց շինող ընկերութեան միջեւ կեցած հաշուական խնդիրը կարգադրելու համար եղած միջնորդութեանց վրայ, վերջերս եղանակ մը գտնուած է որ երկու կողմն ալ պիտի գոհացնէ և ընկերութիւնը՝ երեք միլիոն ֆրանք վճարելով կայս. կառավարութեան, բոլոր անհամաձայնութիւնք պիտի բարձուին։

— —

ՌԻՒՍԹԷՄ ՓԱՇԱ

Վիէննայէ կը գրեն թէ Լոնտոնի օսմանեան դեսպան Ռիւսթէմ փաշա, որ իւր անձը դարմանելու համար Եւրոպայի ջերմուկները կը գտնուէր, Արտաքին գործոց Նախարարութենէն առած մէկ հրամանին վրայ անմիջապէս իրեն պաշտօնատեղին պիտի վերադառնայ։

— —

ԳԱՐԹԱԼԻ ԱՅԳԻՆԵՐԸ

Լսելով որ Գարթալ գաւառակի Սօղանճը գիւղի այգիները հիւանդութեամբ մը վարակեալ են, Քաղաքապետութիւնը քննութիւն մը ընել տրուած էր, բայց հիւանդութեան տեսակը յայտնի չէր եղած։

Քաղաքապետութիւնն Առեւտրական եւ երկրագործական նախարարութեան դիմեց, որպէս զի քննիչ մը ղրկուելով յիշեալ գիւղը՝ իմացուի թէ հիւանդութիւնը ոքթայուրէն յառաջ կուգայ, թէ այլ որդէ։

Ըստ մեր տեղեկութեանց, սոյն պաշտօնը Ազամօն էֆէնտիի յանձնուեր է։

— —

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Բաբերդի գաւառական թերթին մէջ կը կարդանք թէ Տէրսիմի քիւրտ Աշիրէթներէն մին ձերբակալած ու նահանգին կեդրոնը ղրկած է այն արաբկիրցիներն՝ Եժմէքճի Դանիէլ, Արաբկիրու հայոց վարժարանին ուսուցիչ Շմաւոն, նոյն վարժարանի աշակերտներէն Յակոբ և արհեստաւոր Մարտիրոս ու Մկրտիչ, որք ոստիկան Եուսուֆ էֆէնտիի սպանման գործին մասնակից ըլլալով, այդ դէպքէն յետոյ Արաբկիրէն փախած էին։ Ձերբակալելոց վրայ զէնքեր եւս գտնուած են։ Նոյն լրագիրը կ'ըսէ թէ կուսակալին նախագահութեամբ յանձնաժողով մը կազմուած է, որ հարցաքննութիւնները կը կատարէ։

— —

ՀՆԱՐԻՉԻ ԱՐՏՕՆԱԳԻՐ

Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութիւնը 11 յուլիսէն սկսեալ 15 տարուան համար Ջուրի զտիչ գործիքի (ֆիլթրէ) մը հնարիչի արտօնագիր տուած է Մեծ. Միհրան էֆէնտի Շիրինեանի, ներկայացուցիչ Էքս քաղաքի Քոնբրէսսէօր Ժուրտան ֆրանսական ընկերութեան։

— —

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ
(Թագվիմի Վէգայիէն քաղուած)

Պետական Խորհրդոյ ու Նախարարաց Խորհրդոյ որոշմամբ, որ վաւերացած է կայս. Իրատէով, Վճարեկ ատենի այն անդամք, որք քննիչի պաշտօնով գաւառները կերթան, յետ այսօրիկ իբրեւ օրական ծախք մէկ օսմանեան ոսկի պիտի ստանան, փոխանակ երեք Մէճիտիյէի զոր ցարդ կ'ստանային եւ որ անբաւական նկատուած է։ Իսկ վերաքննիչ ատեաններու ընդհանուր դատախազք այդ պարագային մէջ փոխանակ երեքի՝ երկու Մէճիտիյէ պիտի ստանան։

—Պետական Խորհրդոյ որոշմամբ, որ վաւերացած է կայս. Իրատէով, ի Գատը գիւղ Գուշ Տիլի գետակն կամուրջէն մինչեւ ծովեզր պիտի մաքրուի և ծախքն՝ 19,200 ղրուշ՝ պիտի մատակարարուի Քաղաքապետութեան կողմէ։

Նոյնպէս գաւառաց մաքրանոցներու մէկ քանին պիտի նորոգուին եւ մէկ քանին ալ պիտի վերաշինուին։ Առ այդ հարկ եղած 169700 ղրուշի ծախքը պիտի վճարուի 1307 տարւոյ ելմտացոյցին մէջ հանրային առողջապահութեան յատկացեալ գումարէն։

—Կայս. Իրատէ մը՝ ըստ խնդրանաց Յունաց Պատրիարքարանին, արտօնած է վերաշինել Սէլանիկի Նէվրէքոպ գիւղաքաղաքէն կէս ժամ հեռաւորութեամբ գտնուած Պալըքլը կամ Ս. Աստուածածնայ եկեղեցին, որ քարուկիր պիտի ըլլայ և 16 կանգուն երկայնութիւն, 12 կանգուն լայնութիւն ու 7 կանգուն բարձրութիւն պիտի ունենայ։

— —

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ

Առեւտրական ծովային դատարանը յուլիս 18էն սնանկացեալ հռչակած է փեսճի Բարսեղ Օհաննեանն, հաստատեալ ի Պոլիս Սուլթան Պայազիտ Օգճըլար Պաշը։ Դատարանին անդամներէն Նուսրէթ պէյ հաշուեքննիչ դատաւոր կարգուած է, իսկ փաստաբան Արթիւր Մաղաքեան էֆէնտի՝ առժամեայ սէնտիք։ Դատարանն որոշած է նաեւ բանտարկել սնանկացեալը։

— —

ՅՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ

Յունաց Ամեն. Պատրիարքն Տ. Դիոնիսիոս Ե. շաբաթ առաւօտ Թէնէր իջաւ և պատրիարքական պաշտօնն վերստանձնեց, որովհետեւ Ն. Ամենապատուութեան առողջութիւնը բարւոքած էր, և հետեւապէս կրնար առաջուան պէս գործերը վարել։

ԶՄԻՒՌՆԻՈՅ ԹՐԱՄՈՒԷՅՔ

Պետական Խորհուրդն, որ կը քննէր՝ Հարենց Նշան էֆէնտիի կողմէ Զմիւռնիոյ մէջ նեղ գծով թրամուէյ մը շինելու համար մատուցեալ ծրագիրն, հարկ եղած քննութիւնները կատարելէ յետոյ տեղեկագիր մը պատրաստեր է խնդրուած մենաշնորհը տալու համար։

ԽԱՐԲԵՐԴԻ ԿՈՒՍԱԿԱԼԸ

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն հեռագիր մը ուղղելով Խարբերդի կուսակալ Նուսուհի պէյի, գոհունակութիւն յայտնած է Ն. Վսեմութեան բարւոք պաշտօնավարութեան և մանաւանդ կարգապահութեան մասին տարած ջանքերուն համար։

ՍԿԻՒՊԻ ՄԵՏՐԱՊՈԼԻՏԸ

Սկիւպի Յունաց մետրապոլիտն հրաժարական տուեր է իր ծերութիւնը պատճառ բերելով։ Սինոդն ընդունելով այս հրաժարական, պիտի ձեռնարկէ Սկիւպի վիճակին համար նոր մետրապոլիտ մը ընտրելու։

ՄՈՒՇԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մուշէն կը գրեն մեզ.

Մայիսի սկիզբներն տեղացող յորդահոս անձրեւէն ետքը մինչեւ նախորդ ամսուան վերջերը հեղձուցիչ երաշտութիւն մը կը տիրէր ի Մուշ եւ շրջակայքը. ցանքերը եւ ցանողք միանգամայն յուսահատական մի կացութեան մէջ էին, արմտեաց գինը բարձրանալու հապճեպի վրայ էր, եւ արմտեաց վաճառականք լաւ երազներ չէին տեսներ. բայց աղքատներու եւ խեղճերու Աստուածը վերստին հաճեցաւ լսել սրտագին աղաղակներու, և ահա բարեբաղդաբար շաբաթէ մը ի վեր դաշտիս ամէն կողմն առատահոս անձրեւներ կը շըրըփան, ուռճելով խամրած ու թմրած ամէն բուսականութիւն. ժողովրդեան համար երկնառաք մխիթարութիւն մ'էր դա, որ կուգար շունչ փչել արտին եւ ափին աղքատ հողագործաց։ Սոցա կարծեաց համաձայն թէեւ անձրեւք այնքան չեն օգներ հէյ (հասած) արմտեաց, այլ վէրջինի (վերջին սերմանումները) մեծապէս պիտի ուռճան, միայն թէ կը վախցուի որ անձրեւէն ժանգահար չը լինին հացաբոյսերը, սակայն անոր ալ Աստուած մեծ է, կ'ասեն գիւղացիք։

ՏՐԱՊԻԶՈՆ

Տրապիզոնի վաճառականք Բ. Դրան դիմած են՝ խնդրելով որ Ներքին գործոց Նախարարութիւնը վերցունէ մորթերու արտածման դէմ դրուած արգելքը, նկատելով որ նահանգին մէջ տիրող պաճարախտն անհետացած է։

ԱՆՈՒԱՆՈՒՄՆՔ

Կրթական Նախարար Վսեմ. Մունիֆ փաշա նոյն Նախարարութեան փաստաբան կարգած է Թոզամթլեան Գասպար էֆէնտին։

—Քաղաքային բժշկական վարժարանին նախկին շրջանաւարտ Տօքթ. Պետրոս էֆէնտի Օրմանեան Հալքալըի անասնաբուժական վարժարանին ուսուցիչ և միանգամայն Եւրոպայէն բերուելիք երկու ուսուցիչներուն օգնական անուանուած է. Տօքթ. Պետրոս էֆէնտի Օրմանեան պիտի վարէ նաեւ նոյն վարժարանին պատուական բժշկի պաշտօնը։

—Պրուսայի երկրագործական վարժարանին հաշուակալ անուանուած է Միլքլյէ վարժարանին նախկին շրջանաւարտ Երուանդ էֆէնտի, որ մէկ քանի օրէն իւր պաշտօնատեղին պիտի երթայ։

ՔԱՆԱՐԻՍԻ ԹՈՌԸ

Հելլենացի ծովակալ Քանարիսի Թոռը Պ. Աբոսթոլիտի մայրաքաղաքս գալով իսլամական կրօնն ընդունած և անունն՝ ըստ իւր խնդրանաց՝ Օսման Նուրի դրուած է։ Այս անձ, որ Յունաստանի ծովային նախարարութեան մէջ առաջին կարգի նաւապետ է, ընտանեաց և զաւակի տէր է և իւր հայրը ի Յունաստան դրամատան մը տնօրէնն է։ Կըսուի թէ Օսման Նուրի էֆէնտի Մախսուսէի շոգենաւերուն մէջ պիտի ծառայէ իբրեւ նաւապետ։

(Սաադէթ)

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

Պրուսայի գաւառական թերթին տեղեկութեանց համաձայն, իմացուելով որ հռչակաւոր Էտհէմ աւազակապետն իւր մարդոց հետ Նիկոմիդիոյ Բազար գիւղը գնացեր է եւ թէ մէկ քանի յոյն աւազակներ ալ առագաստաւոր նաւակով մը Եալովայի ծովեզրն ելնելով, Կէմլէյիկի ու Եալովայի միջեւ գտնուած լեռներն ապաստաներ են, Նիկոմիդիայէն Եալովայի կողմը զինուորներ ու ոստիկան զինուորներ ղրկուեր են. Պրուսայի կուսակալ Մահմուտ Ճէլալէտտին փաշա եւս անմիջապէս Կէմլէյիկ ու Բազարքէօյ երթալով Նիկոմիդիայէն ու Պրուսայէն զինուորներ բերել տուած եւ կարճի գիւղէն օգնականներ կազմելով լերան ճամբաներուն վրայ հրշէն պահակախումբեր ղրկեր եւ Եալովայի համար միեւնոյն միջոցները ձեռք առնլու նպատակաւ Նիկոմիդիոյ կառավարիչը Բազարքէօյ կոչեր եւ խորհրդակցեր է։

Ձեռք առնուած այս միջոցներուն վրայ աւազակապետ Էտհէմ և իւր մարդիկ իրենց նախկին տեղը՝ Կէյվէի ու Շիլէի կողմը փախեր են։ Յոյն աւազակներն եւս Եալովայի կողմը պահուըտեր են։ Պահակախումբերը կը շարունակեն խուզարկել ամեն կողմ։

—Էնկիւրիի Սիվրիհիսար գաւառակին մէջ ճամբորդներ կողոպտող աւազակներէ երկուքը Նիկոմիդիոյ Կէյվէ գաւառակին մէջ ձերբակալուեր են եւ միւսներն ալ Նիկոմիդիոյ կողմը փախած ըլլալով, գըրուեր է կառավարչին հալածել ու ձերբակալել այդ աւակները։

—Ոստիկանութեան պաշտօնեայք նախընթաց օր չորս աւազակներ ձերբակալեցին երկուքն Օսման ու Իպրահիմ՝ ի Թոփգաբու գինետան մը մէջ եւ միւս երկուքն ալ՝ Սալիհ ու Մուսթաֆա՝ ի Ֆաթիհ սրճարանի մը մէջ։ Օսման ու իւր ընկերք խումբ մը պիտի կազմեն եղեր յափշտակելու համար այն գումարն, որուն համար իմացեր են թէ հարուստ անձ մը մայրաքաղաքէս իւր ագարակը պիտի ղրկէ։ Այս աւազակաց համար կասկածներ կան թէ Սինէքլիի դէպքին մէջ մասնակցութիւն ունեցած ըլլան։ Հարցաքննութիւնք առաջ կը տարուին։

—Անթալիայէն վեց ժամ հեռին գըտնուած տեղ մը երեւան ելած հինգ աւազակներ ձերբակալուեր են։

—Այվալըգի մէջ ձերբակալուած է Սթրաթի Քամպօրէ անուն աւազակն, որ ի բացակայութեան երեք տարուան բանտարկութեան դատապարտուած էր։ Աւազակին վրայէն գտնուած են հելլենական մարթինի հրացան մը եւ այլ զէնքեր։

Արքունի խաղախորդարանին մէջ աշխատութիւնք ելեկտրական մեքենաներու միջոցաւ պիտի կատարուին և այդ մեքենայք շինուելուն վրայ ըլլալով, ի մօտոյ փորձերը պիտի կատարուին։

—Զեռնհաս իշխանութիւնը Փարիզէն բերել պիտի տայ այն պատուաստը զոր Բասթէօր հնարած է ածխախտի դէմ։ Այդ պատուաստներ պիտի տրուին անասնաբոյժերու ի հարկին գործածելու համար։

—Երէկ գիշեր ի Սամաթիա՝ Եէտիգուլէի մանարանին տնօրէն Պ. Ժանի տունը գողեր մտնելով 120 անգլիական ոսկի, արծաթ դգալներ և այլն գողցան։ Ոստիկանութիւնն այդ չարագործները կը փնտռէ։

—Երէկ Պոլսոյ կողմը Սողուք Չէշմէէն անցնող Թրամուէի կառք մը կոխոտեց հող կրող էշ մը և ոտքերը կոտրեց։

—Շաբաթ գիշեր Կէօք Սուի գետակէն գտնուեցաւ խաղուճձի Թանաշ անուն մարդու մը դիակը։ Գլխուն վրայ վէրք մը տեսնուած և ճակտին մէկ մասը ճըզլուած ըլլալով, ոստիկանութիւնը քննութեանց ձեռնարկած է։

—Ի Սամաթիա Թրամուէյ ճամբէսի 287 թիւ խանութը բնակող Սոֆիրի անուն յոյն կօշկակար մը անցեալ օր իւր խանութին մէջ ինքզինքը կախելով անձնասպան եղաւ։

—Մաս առ մաս ի Պրուսա ղրկուած գաղթականներէ 68 տնուոր՝ 204 անձ՝ Պրուսայի գաւառակին մէջ բնակութիւն հաստատած են և 206 տնուոր՝ 1009 անձ՝ Քէօթահիոյ(?) մէջ։

—Կարնոյ լրագրոյն մէջ կը կարդանք թէ անցեալ շաբաթ օր Բէմախի(?) Մօնքուլը գիւղին մէջ տեղացած սաստիկ անձրեւներէն գոյացեալ հեղեղներ պարտէզներու մէջ գտնուող տասն երեք տղաքներ քշեր տարեր են, որոց չորսը մանչ են և ինը՝ աղջիկ։

—Քաղաքապետութեան պաշտօնատանը Եւրոպայէ բերուած տախտակներով կը սալայատակուի փորձի համար, յետ որոյ, ինչպէս յայտնի է, մայրաքաղաքիս փողոցներն ալ այդ տախտակներով պիտի սալայատակուին։

—Էնիքաբուի կողմը Սիմոն անուն մարդ մը կատղած շունէ մը խածուած ըլլալով, բժշկական վարժարանը տարուած է։

—Զ. զօրաբանակին (Պաղտատ) նախորդ հրամանատար Թէվֆիգ փաշա շաբաթ օրը մայրաքաղաքս ժամանեց և ուղղակի կայս. պալատ գնաց։

ԱԶԴ

Օսմ. Հանրային Պարտուց Վարչութեան

Ելմտական Նախարարութեան հետ համաձայնութեան մը հետեւանօք, օսմ. հանրային Պարտուց վարչութեան Թողեալ հասութից տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ թէ դրօշմաթուղթի օրինաց ԺԲ. յօդուածին համաձայն փոխանակագրի կամ արժեթղթոց գնման կամ վաճառման [illegible], կանխիկ կամ պայմանաժամու վճարելի, ինչպէս որ հրապարակի վըրայ միջնորդներէ կամ գործակալներէ հաստատուած են, պիտի ենթարկուին 20 փարայի հաստատ տուրքի մը։

Օրինաց այս տրամադրութեան վրայ ուշադրութիւն հրաւիրելով, հանրային Պարտուց Ընդհ. տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ թէ ամեն օրինազանցութիւն պիտի պատժուի օրինաց ԻԲ. յօդուածին համաձայն, եւ թէ այս մասին առնուելիք տուգանքները օրինաց նախատեսած ամեն կերպ միջոցներով պիտի գանձուին

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլիս 22|3 օգոստոս 1—3

ՀԵՌԱԳԻՐ ԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ՕԳՈՍՏՈՍ 1 ԹՈՒԱԿԱՆԱՒ

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ Ի ՏԷՕՅՉ ՊԱՆՔ

Տէօյչ Պանքին մէջ, ի Պերլին, գողութիւն մը երեւան ելաւ պաշտօնէի մը կողմէ գործուած, որ, առանց արտօնութեան, բուրսի վրայ գործեր ըրեր է պանքային անուամբ։ Եթէ պանքն ընդունի պաշտօնէին յանձնառութիւններն, այս հաշուէն 1,100,000 մարք պիտի կորսնցունէ եղեր։

—Տէօյչ Պանքին մէջ գործուած գողութեան հեղինակներն են պանքային գործակատարներէն Ֆրանք անուն անձն և Շվիկեր անուն միջնորդ մը, որ ձերբակալուելով ամեն բան խոստովանեցաւ։ Ֆրանք փախաւ։ Կը հաւաստեն թէ պանքն պիտի ընդունի այն յանձնառութիւնները զորս իւր անուամբ կատարած է Շվիկեր։ Զրոյց կը շրջի թէ պանքային վարչական խորհուրդն հրաժարած է 1891ի իրեն պատկանեալ շահու բաժիններէն։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄ

Օլտէնպուրկի Ալեքսանդր դուքսն և դքսուհին, Կէօրկ Լէօյխթէնպէրկի իշխանն ու իշխանուհին ուրբաթ օր այցելեցին Ֆրանսական Նաւատորմն։ Եռագոյն ժապաւէններ տրուեցան իշխանուհեաց։ Ժերվէ ծովակալն և իւր սպայակոյտ այցելեցին Քրոնշթատի ամրութիւններն, ուր ներկայ գտնուեցան Թնդանօթաձգութեանց։

—Թնդանօթաձիգ սպայից կողմէ տրրուած հացկերոյթին մէջ, ծովակալ Ժերվէ ըմպեց ի պատիւ կայսեր, կայսրուհոյն, Վլատիմիր և Միքայէլ մեծ դուքսերուն, և ի վերջէ ռուս բանակին, բաղձանք յայտնելով որ պսակուի սա նորանոր դափնիներով եթէ Աստուած երկիրը պաշտպանելու կոչէ զայն։ Պատասխանելով ծովակալ Պրիքլին բաժակաճառին ի պատիւ Ֆրանսական Նաւատորմին, ծովակալ Ժերվէ ի սրտէ շնորհակալ եղաւ յանուն Ֆրանսական բանակին և նաւատորմին։ Ծովակալի ռուսերէն լեզուաւ արտասանած վերջին խօսքերը խանդավառ ընդունելութիւն գտան։ Զօր. Սթատէն համբուրեց զծովակալ Ժերվէ, որ Ռուսիոյ ամեն կողմերէն համակրալից բազմաթիւ նամակներ կ'ընդունի։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հոհէնցոլլըրն շոգենաւն ուր կը գտնուի Վիլհէլմ կայսր, շաբաթ օր մեկնեցաւ Մոլտէէն(?) և երէկ Տրոնթհէյմ հասաւ։

—Ի Շէրպուրկ (Հիւսիսային Ֆրանսա) զինուորական նաւարանի գործաւորք ժողովրդային խնճոյք մը կազմակերպեցին, որ տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ կիրակի, ի պատիւ ռուսական Ատմիրալ Քօռնիլով զրահաւորին նաւաստեաց, որ Շէրպուրկէ պիտի անցնի։

—Փարիզի ռուսական դեսպան Պարոն և տիկին Մորէնհայմ Քոթրէ հասան. ժողովուրդն համակրալից ընդունելութիւն ըրաւ։ Պարոնը խօսեցաւ Ֆրանքեռուս բարեկամութեան վրայ որուն արձագանգները լեռներէն անդին կը հնչեն։

ՍՈՒԷԶԻ ՋՐԱՆՑՔ

ԻՍՄԱՅԻԼԱ, 1 օգոստ.—Յուլիս 22էն մինչեւ 31 Սուէզի Ջրանցքէն անցնող 158 նաւերու հասոյթն եղած է 3,180,000 Ֆր.։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՕԳՈՍՏՈՍ 2 ԹՈՒԱԿԱՆԱՒ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄ

Թայմզ կ'ըսէ թէ Փեթերպուրկէ հաւաստի աղբիւրէ նամակ մը ընդունած է, որ մանրամասն տեղեկութիւններ կուտայ ֆրանսական նաւատորմին ի Քրոնշթատ այցին կարեւորութեան վրայ։ Այս նամակին ըսածին նայելով, Փարիզի ռուսական դեսպան Պարոն Մորէնհայմ Նախագահական պալատան հետ բանակցութիւններ կատարեր է ի մասին Ֆրանքեւռուս նիզակակցութեան մը։ Ծովակալ Ժերվէ բաժակ առաջարկեր է ի պատիւ այս նիզակակցութեան գաղափարին։ Այս դաշնագիր պիտի ստորագրուի միայն նախարարներէն և ոչ թէ Ցարէն։ Ծովակալ Ժերվէ կարգ մը երկար գաղտնի խորհրդակցութիւններ ունեցեր է Պ. Պ. Կիրսի, Վաննովսքիի և Չիհաչէվի հետ. ցամաքային և ծովային գործակցութիւնն երաշխաւորող դիւանագիտական պայմանները պիտի ստորագրուին եղեր այս նախարարաց կողմէ։

—Ֆրանսական նաւատորմին սպայք այսօր այցելեցին ձմեռնային պալատն եւ Էրմիթաժ. յետոյ ջրհանկիրներ(?) փորձեր կատարեցին ի ներկայութեան ծովակալ Ժերվէի, որ Ս. Աննայի մեծ ժապաւէնը կը կրէր։

ԱՒՍՏՐԻԱՀՈՒՆԳԱՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ծօրեններու միջազգային մեծ տօնավաճառը տեղի պիտի ունենայ ի Վիեննա օգոստոս 31 ին։

—Հունգարիոյ Երեսփ. Ժողովոյ մէջ առեւտրական նախարարն օրինագծեր ներկայացուց ի մասին Ռումանիոյ մասնակցութեամբ շինուելիք երկաթուղեաց կանոնագրին և արդէն գտնուող հաղորդակցութեանց պայմաններու կանոնագրին։ Այս օրինագծեր յանձնաժողովին ղրկուեցան։

—Հարցման մը պատասխանելով, Հունգարիոյ նախարարաց խորհրդին նախագահն հերքեց այն լուր թէ ազգային պաշտպանութեան նախարարն հրաժարեր է Ֆիումէի արկածին հետեւանօք։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Ֆ.) Հռոմի Պանքան, որ իւր վճարումները դադրեցուց, ծանր երկիւղներ կը պատճառէ։

(Ֆ.) Պ. Քառնօ ներկայ պիտի գտնուի այն զօրահանդէսին որ պիտի կատարուի արեւելեան Ֆրանսայի մէջ տեղի ունենալիք ռազմափորձերէն ետքն, որոց պիտի մասնակցին չորս զօրաբանակ ընդ վերին հրամատարութեամբ Սոսիէ զօրավարին։

—Քօբենհակի Ռիթսօ գործակալութիւնն հաւաստի աղբիւրէ կը հերքէ Հնդկաստանի մէջ դանիական ստացուածոց վաճառման լուրը։

—Երէկ, ի Մոսկուա, մեծ հացկերոյթ մը տրուեցաւ Փեթրովի դղեակին մէջ ի պատիւ Սերպիոյ պատանի Թագաւորին. զօրահանդէս. հրախաղութիւն։ Այսօր մեծ հացկերոյթ ի Քրէմլին։ Սերկէյ մեծ դուքս այցելեց Պ. Ռիսթիչի։

—Անգլիական նաւատորմը Ֆալէրէ մեկնեցաւ դէպ ի Սելանիկ։

—Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովոյ մէջ հարցման մը պատասխանելով, արտաքին գործոց խորհրդական Սըր Ճէյմս Ֆերկիւսըն կը յայտարարէ թէ եգիպտական ելեւմտից վիճակն այժմ այնքան նպաստաւոր է որ իւր պարտամթղթոց յետաձգումն այլ եւս վախ չի պատճառեր։

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ԳԻՆՔ

Ղալաթիա 22 Յուլիս

ԸՆԹԱՑԻԿ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ	
3 ամիս Լոնտրայի վրայ	108 1/2
3 » Փարիզի »	23 30
Օսմանեան Փոխառութիւն	
Երէկ երեսից թուղթ (Պուրս. I Սեր.)	19 38
[illegible]	— —
Ընդունուած [illegible]	19 34 1/2
[illegible]	19 35
Թօմպէլա Օսմանիէ երեք երեսից	78
» » Ժամ 5ին	— —
[illegible]	
Փոխառութիւն A. Սերի	42 1/8
» B. »	22 11/16
» C. »	19 34 1/2
ԲԱԺՆԵԹՈՒՂԹՔ	
[illegible]	4 37
[illegible]	8 30
[illegible]	5 26
[illegible]	4 26
[illegible]	14
[illegible]	582 1/2
[illegible]	66 1/8
[illegible]	150
ԸՆԹԱՑԻԿ ԴՐԱՄՔ	
Օսմանեան ոսկի	100
20 Ֆրանքնոց	87
Անգլիական ոսկի	109 32
Մարք (գերմանական ոսկի)	106 20
Իմփէրիալ	89 10
Ֆլորին	51 10
Ռուսական թղթադրամ	8 62
Մէճ. արծաթ (աղտոտ)	108 5
Հինգնոց	103
Մէթալիք	100 20
Թամամ	18
[illegible]	6

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԳԻՆՔ

Փարիզ, 1 Օգոստոս, ժամ 3 փակ. 15	
Ֆրանսական Փոխ. 3 %	94 80
» » 4 1/2 %	104 90(*)
Օսմանեան միացեալ Փոխ. Սեր. Դ.	18 30
Օսմանեան Երկաթուղի	63 50
» [illegible]	346 56
Պանք Օթօման	556 25
Սուէզի Ջրանցք	— —
[illegible]	805
Ռուսական (ոսկի) 5 %	88 95
Եգիպտական 5 % (1884)	392 50
[illegible] (1890)	417 50
[illegible]	483 75
[illegible]	755
[illegible]	443 12
[illegible]	545 62
[illegible]	620
Օսմանիյէ (Օսմանեան քօնսոլիտէ)	338 50
[illegible]	25 24 1/2
Լոնտոն, 1 Օգոստոս, ժամ 6 փակ. 15	
Անգլ. Քոնսոլիտէ	95 13/16
Օսմ. » Սեր. [illegible]	18 1/8
» » »	42 1/8
» » »	22 11/16
» » »	18 1/8
Փոխառութիւն 1877	— —
Պանք Օթօման	12 5/16
Եգիպտական միացեալ (Ունիֆիէ)	95 5/8
» առանձն. (բրիվիլէժ) 1890	90 3/4
[illegible]	21 84
[illegible]	102 1/2
Հելլենական 5 %	78 1/2
[illegible] »	59 1/8
[illegible] 1890	96 1/4
Այտընի երկաթուղի	22
[illegible] երկաթուղի	16 1/2
[illegible]	25 460
Վիեննա, 1 Օգոստոս, ժամ — փակ. —	
Օսմանեան երկաթուղի	32 70
» [illegible]	161 50
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	118 35
» Փարիզի »	46 77
Պերլին, 1 Օգոստոս, ժամ — փակ. —	
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 30
» Փարիզի »	80 15
Ռուսաց թղթադրամ	217
Օսմանեան երկաթուղի	65 30
Օսմանեան քօնսոլիտէ Սեր. Դ.	18

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ԵԴԵՍԻԱ, 3 յուլիս

Դատական ատեաններու վերակազմութիւնն՝ որում ձեռնարկուած էր ժամանակէ մ'ի վեր, ամբողջացաւ շաբթուս մէջ. Հարցաքննիչ դատաւորն միայն 2—3 օրէ ի վեր պաշտօնէն դադրած է և ի Հալէպ հարցաքննութեան պիտի ենթարկի ուշադրութիւն գրաւած ինչ ինչ պարագայից պատճառաւ։

Նախնական դատարանի երկու քրիստոնեայ անդամոց մին հայ է և միւսն հռովմէական մը, որ վերջին ընտրութեանց միջոցին ասորի անդամին յաջորդեց։

Վարչական (Իտարէ) ժողովոյ, ուր վերակազմութիւնն եւս մօտերս ի գլուխ ելաւ, քրիստոնեայ անդամք՝ երեքն եւս հայ են, մին հայ բողոքական։

Նորեկ Վսեմ. կառավարիչն, Րէուֆ պէյ, որ աստ ժամանելէն ի վեր անկողնոյ կը ծառայէր, ապաքինած և քանի մը օրէ ի վեր ստանձնած է կառավարութեան ղեկը։

—Կարմունջ հայաբնակ գիւղէն մեզ կը հաղորդեն թէ միջակ կամ գործաւոր դասակարգէն 22—25 տարեկան 25ի չափ երիտասարդներ միացած՝ գիւղի եկեղեցւոյն բակը դպրոց մը բացեր և յունիս 16ին Աւագերէցի ծանուցմամբ հրաւիրեր են ժողովրդեան ամէն դասակարգն անխտիր՝ որ իրենց զաւակունքը բոլորովին ձրի ղրկեն նոյն դպրոց. (որովհետեւ՝ ըսենք փակագծի մէջ, դժբաղդաբար նոյն գիւղացւոց ամենաստուար մասն դեռ վարժուած չէ յանուն իրենց զաւակաց կրթութեան՝ կամ դպրոցի բան մը վճարելու)

Զմոռնանք յիշել թէ քանի մ'երիտասարդներէ բաղկացեալ ուրիշ ընկերութիւն մը, տարիներէ ի վեր անդ կը շարունակէ արդէն մասնաւոր դպրոց մ'ալ։

Ցարատեւութիւն կը մաղթենք սոյն կրթական կրկին ձեռնարկութեանց, որք թէեւ նախնական՝ բայց և այնպէս իրենց կարեւորութիւնն ունին բազմակարօտ միջավայրին մէջ։

—Տեղւոյս Համիտիյէ Նախակրթարանի տնօրէն դասատու Զիվէր էֆ. վերջերս քաղաքիս Րէժիի վարչութեան տնօրէն անուանեցաւ, պաշտօն զոր կը վարէ արժանավայել յաջողակութեամբ։

—Առուծախի գործով գիւղերն շրջագայող Կարմունջցիներէ 6—7 անձինք՝ քանի մ'օր առաջ գիւղ վերադարձած ատեն՝ Թէքթէքի լեռնաշղթային մօտ հրոսախմբէ մը յարձակում կրելով կողոպտուած և վիրաւորուած էին. վիրաւորեալներէ մին մեռաւ անցեալ օր, ուրիշ 1 2ն եւս ծանր վիճակի մէջ կը գտնուին. կառավարութիւնը փոյթ կը տանի ձերբակալել տալ չարագործները Սեւերէկի իշխանութեան միջոցաւ, որոյ իրաւասութեան սահմանին մէջ կը գտնուին ոճրավայրն և ոճրագործք։

—Շաբթուս մէջ քաղաքիս հրապարակն հետեւեալ գիները կը պահէր նշանակեալ ապրանաց վրայ. աւելորդ չէ յիշել օսմ. լիրան 125ի հաշուով.

1060	ղրշ.	բուրդի թօնիոը	(360 օխա)
42	»	իւղի լիտրը	(6 օխա)
150	»	չամիչի թօնիոը	
68	»	ցորենի քիլէն	
44	»	գարիի »	
2	»	մսի օխան	
47	»	քարիւղի սնտուկն	

Ինչպէս կը գիտուի, արտածելի ապրանաց գինք զգալի անկում կրած են շաբաթէ մ'ի վեր, յորմէ հետէ քարանթինա հաստատուած է յիսկէնտէրուն, ընդհակառակն ներածելին՝ քարիւղն 44էն ելած է 47ի եւ տակաւին հակամէտ է բարձրանալու։

ԱԶԴ

Ֆլամինիան շոգենաւը, նաւապետ Շէվըրը, Լիվըրբուլէ աստ հասաւ ընդհանուր վաճառքով։ ԵՏ. ԼԱՖՈՆՏԷՆ

Գործակալ Ֆլամինիան ըն.

ՍԻՐՏԻ ՄՍՈՒԻ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Եըլտըզ, Կ. Պոլիս, 3 դեկտ. 1889

Պարոնայք Սիդ և Պօուն,

Կը ցանկամ որ պաշտօնական [illegible] փորձեր ըրի, [illegible] համաձայն ուրիշներու փորձերուն և այն բժիշկ որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ձեր Օշարակ ձկան իւղն, իր այդ վիճակին մէջ գիւրաւ խմուելով, և մարսուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս ախտաբուժական գիտութիւնն ի վաղուց անտի հաւաքած է, մանաւանդ այս յաջող պատրաստութեան մէջ։

ՏՐ. Ս. Ս. ՄԱՎՐՈՅԷՆԻ ՓԱՇԱ

Բժիշկ Վ.Հ. Սուլթանին

ԻԼԱՆ

ԲՈՍԹԱ ՎԷ ԹԵԼԻԿՐԱՖ ՆԷԶԱՐԵԹԻՆՏԷՆ

Թելմոխո վէ ինչալարը միւգթէզայի իռատէյի Սէնիյէյի ճէնապը Բատիշահիէն օլան պաշը խուլթումլը Թելէկրաֆ իչուն միւպայեաստին լիւզում կէօրիւնէն 13,700 քիլօղրամ կ միլիմեթրօլուդ թիմուր վէ 640 քիլօղրամ պրոնզ սիլիւեօ թելէր իլէ 2575 ատէտ միւքէմմէլ եարիլնէ մօսէլ իզօլաթէօր միւգրի միւնագասայա վազ օլունմուշ վէ կելէճէք չէհրը աղօսթօսըն 7 ինճի չիհարշէնպիհ կիւնի ինհալէյի էվվէլիէսի վէ ֆէրտասը բէնչշէնպիհ կիւնի 100 տէ 5 թէնզիլի իլէ միւնագասաեա տէվամ օլունարագ սաաթ 10տա իհալէյի գաթիէսինին իճրասը մուգարրէր պուլունմուշ օլտուղունտան էշեաի մէզքիւրէեի իթձաեա թալիպ օլանլարըն վէ պու պապտէ մալիւմաթ ալմագ վէ նիւմունէ վէ գայմէ ... իսթէյէնլէրին էյեամը մէզքիւրէտէ Բօսթա վէ Թելէկրաֆ Նէզարեթինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

20 Զիլգատէ 1307

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷՅԻ ԽԱՍՍԱՅԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէյի Խասսա իչիւն ալընաճագ սամանըն միւնագասասըյլա պաշլանաճաղընտան, թալիպ օլանլարըն բազար վէ չիհարշէնպիհ կիւնլէրի Խազինէյի միւշարիլէյհաեա կէլմէլէրի իլան օլունուր։

20 Զիլգատէ 307 1—3

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՑ

Ռումելիէ երկաթուղեաց բաժնետոմսերուն 129րդ վիճակահանութեան պարգեւները

Թ.	Ֆր.	Թ.	Ֆր.	Թ.	Ֆր.	Թ.	Ֆր.
222,007	600,000	560,305	3,000	318,776	1,000	905,985	1,000
952,315	60,000	805,036	»	385,141	»	924,934	»
202,115	20,000	1,230,367	»	395,714	»	1,017,971	»
1,120,538	»	1,230,370	»	424,512	»	1,081,426	»
222,006	6,000	1,335,054	»	429,118	»	1,193,813	»
305,005	»	1,378,409	»	444,436	»	1,401,890	»
644,142	»	1,764,458	»	478,776	»	1,462,042	»
652,837	»	1,813,980	»	560,302	»	1,615,679	»
777,437	»	1,888,643	»	571,164	»	1,770,504	»
1,286,083	»	29,468	1,000	697,725	»	1,901,122	»
118,606	3,000	118,609	»	705,611	»	1,960,267	»
377,798	»	147,553	»	746,931	»		
443,570	»	235,462	»	833,920	»		

400 Ֆրանք շահող թիւեր

29,466	305,001	424,514	644,144	813,622	991,398	1,316,717	1,229,663	1,802,253
7	2	5	5	3	9	8	4	4
9	3	429,116	649,096	4	400	9	5	5
70	4	7	7	5	1,017,972	20	1,596,606	1,802,771
49,156	305,251	9	8	813,776	3	1,335,051	7	2
7	2	20	9	7	4	2	8	3
8	3	443,566	100	8	5	3	9	4
9	4	7	652,836	9	1,081,427	5	10	5
60	5	8	8	80	8	1,378,406	1,615,676	1,813,976
74,556	313,046	9	9	833,916	9	7	7	7
7	7	444,437	40	7	30	8	8	8
8	8	8	697,721	8	1,086,996	10	80	9
9	9	9	2	9	7	1,395,801	1,662,666	1,859,821
60	50	40	3	842,776	8	2	7	2
86,076	318,777	478,777	4	7	9	3	8	3
7	8	8	705,612	8	7000	4	9	4
8	9	9	3	9	1,120,536	5	70	5
9	80	80	4	80	7	1,401,886	1,674,896	1,872,666
80	322,431	509,091	5	863,176	9	7	7	7
118,607	2	2	706,236	7	40	8	8	8
8	3	3	7	8	1,123,741	9	9	9
10	4	4	8	9	2	1,404,511	900	70
147,551	5	5	9	80	3	2	1,683,061	1,888,641
2	333,001	541,371	40	864,031	4	3	2	2
4	2	2	714,151	2	5	4	3	4
5	3	3	2	3	1,135,351	5	4	5
154,781	4	4	3	4	2	1,421,336	5	1,901,121
2	5	5	4	5	3	7	1,683,381	3
3	352,031	541,856	5	904,831	4	8	2	4
4	2	7	742,191	2	5	9	3	5
5	3	8	2	3	1,436,836	40	4	1,911,176
180,826	4	9	3	4	7	1,429,676	5	7
7	5	60	4	5	8	7	1,735,536	8
8	353,171	545,861	5	905,981	9	8	7	9
9	2	2	746,446	2	40	9	8	80
30	3	3	7	3	1,450,271	80	9	1,930,641
202,111	4	4	8	4	2	1,451,291	40	2
2	5	5	9	924,931	3	2	1,756,066	3
3	377,796	554,741	50	2	4	3	7	4
4	7	2	746,932	3	5	4	8	5
208,776	9	3	3	5	1,455,771	5	9	1,940,621
7	800	4	4	949,876	2	1,462,041	70	2
8	385,142	5	5	7	3	3	1,764,456	3
9	3	560,301	749,321	8	4	4	7	4
80	4	3	2	9	5	5	9	5
222,008	5	4	3	80	1,181,401	1,465,351	60	1,960,266
9	395,711	571,161	4	952,311	2	2	1,768,341	8
10	2	2	5	2	3	3	2	9
235,461	3	3	757,536	3	4	4	3	70
3	5	5	7	4	5	5	4	1,969,931
4	403,206	573,786	8	972,321	1,193,811	1,483,736	5	2
5	7	7	9	2	2	7	1,770,501	3
249,416	8	8	40	3	4	8	2	4
7	9	9	777,436	4	5	9	3	5
8	10	90	8	5	1,230,366	40	5	
9	419,856	586,696	9	972,476	8	1,516,346	1,794,646	
20	7	7	40	7	9	7	7	
281,381	8	8	805,037	8	1,286,081	8	8	
2	9	9	8	9	2	9	9	
3	60	700	9	80	4	50	50	
4	424,511	644,141	40	991,396	5	1,522,661	1,802,251	
5	3	3	813,621	7	1,316,746	2	2	

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգղ. Ոսկի 1,000,000 — "ՖԻՆԻՔՍ" — Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրք Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18,000,000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 11

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ սոռուագրելոյ, որք ունին լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Թիւ 11ː և 12, Սանտալճը խան, Ղալաթիա, Աւստրիական Թղթատան վերեւ։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆռանք	8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1890	»	6,165,860
Տարեկան հասոյթ	»	14,135,925

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։
Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՌԱՆՔՖՈՐԹՈՒԱԶ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆռանք 6,250,000 — Պահեստի դրամ ֆռանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած ծանրոցներ, արժէքներ և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ըն. Ֆիւն միացած է եւրոպեան 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է աւելի քան 100,000,000 ֆռանք
Լիազօր ներկայացուցիչ համայն Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գաբու, Անանիատիս խան. 12, 13, 14. 16

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տօքթոր Այէրի ջերմային հիւանդութեան, այս դեղն՝ որ անխառն բաղադրութիւն մի է զուտ բուսեղինաց, է դառնահամ և ազդու կազդուրիչ ամեն տեսակ ֆիզիքական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճախճախուտ վայրերու ջերմոտ կլիմայից վատ ու ապականեալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնն և ապաքինիչ ստոյգ յատկութիւնն երաշխաւորեալ է նորա անհամար արդեանց ստոյգ գիտութեամբն։ Այս ֆիզիքական խանգարումներն յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր անվրէպ մարելի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն լեարդն, և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և տենդեր, և արեան թունաւորումն. որոց ամ անուններն տրուած է. ջերմն և սարսուռ, թագուն ջերմ, պարբերական ջերմն, ընդհատեալ ջերմն մաղձային տենդ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մթնոլորտն ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճախճախուտ վայրերէ բուրեալ մահահոտ նիւթերով, կամ բաց աղբանոցներէ և ականներու ծակտիկներէն ելած թունաւոր կազերով, զորս մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ։

Այերի ջերմի ու տենդից դեղը կը ջնջէ այդ թունաւոր նիւթոց կամ կազերու ազդեցութիւնն և դուրս կը վանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ գործածութիւնն ստուգապէս անվտանգ և անվնաս է և օգտակար ստոյգ, միայն թէ տրուած հրահանգից համեմատ գործածուի։ Կը ծախուի Մինասեան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա Կ. Պոլսոյ։ 22

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԳԱՌԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԵՐԿԻ

Ղալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, միջանգ. թղթատարատան վրայի յարկը, և ի Զմիւռնիա Իվանէշլիքի փողոց Թիւ 59

Այս նշանաւոր գործատունն, որ արժանաւոր համբաւ մի ստացած է ի մեզ, այս ձմրան եղանակին առթիւ իւր վաճառքներու քանակութեան վրայ յաւելում մի կ'ընէ, որ արդէն բազմաթիւ է Ֆրանսական, Անգղիական, Գերմանական եւ Պելճիական բերքերու զանազան տեսակներով։

Հետեւաբար իւր բուն գործարանին ապրանքներուն վրայ որք են՝ օծտի համար ամէն տեսակ ճերմակեղէնք, բանուածք, կիսագդեստք, քալիքօ, քօրսէ, Թաշկինակ, ակղանի պիտոյք, շապիկ, շապկընկեր, տաամանք, ֆլանէլ կանանց օրիորդաց և փոքր աղջկանց համար զարդագդեստներ, աւելցած է ուրիշ տեսակ անթիւ նիւթեր բոլորն ալ ընտիր տեսակէ։

Հասարակաց զարմանքը կը գրաւէ մանաւանդ այն վայելուչ և զանազան տեսակ վերարկուներն և ճաքէթներն կանանց օրիորդաց և տղայոց, որք բոլորն ալ վերջին նորաձեւութեան համեմատ ճաշակով ու շքեղութեամբ յօրինեալ են։

Յաւելում մի բրած է նաև պատրաստված զգեստներու պատրաստութեան նորաձեւութեան վրայ որ արդէն ճոխ է այնքան, և իւր ընդարձակ արհեստանոցին շնորհիւ կըրնայ կատարելապէս գոհացնել բոլոր իւր յաճախորդները նոցա ճաշակին ու բաղձանաց համեմատ ի գործ դնելով ինչ որ ապրպրին։ Կը գտնուի նաև մինչեւ 16 տարեկան տղայոց համար ամեն տեսակ զգեստներ բալթօներ խիստ չափաւոր գներով։
Կը ծախուին մեծ և փոքր քանակութեամբ.
ՄԱԿՈՐՂՈՒԹԻՒՆ, ՋԿԱՑ 8

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիա և Պօնայի միջեւ կանոնաւորապէս բանող

Մարսիլիա երթալք յառաջիկայ շոգենաւն է Սէյտաւոյ որ պիտի մեկնի օգոստ. 4ին

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,
Ա. կարգ 250 Ֆրանք
Բ. » 178 »

Ուղեւորք և ապրանք ուղեւորութեան.

Նաւուղիէի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՄՈԹԷ ՐԸՊՈՒԼ
5 Մումհանէ Սիթէ Ֆրանսէզ

THE CYCLOSTYLE DUPLICATING APPARATUS

ԸՆԴՕՐԻՆԱԿԻՉ ԳՈՐԾԻ

(ԱՐՏՕՆԱԳԻՐ ԿԷՍԹԷՆԹՆԵՐԻ)

Կարելի է 2000 նման օրինակներ (copie) արտադրել սեւ և անջնջելի մելանով ամեն տեսակ Շրջաբերականներու, Գրութիւններու, Նկարներու և Երաժշտութեան.
Առանց լուացքի, չոգացման, ելեքտրականութեան, քիմիական արտադրութեանց կամ անիլէններու
Այս միջոցը պարզ, արագ, մաքուր, դիւրակիր և ամենէն աւելի խնայողականն է։

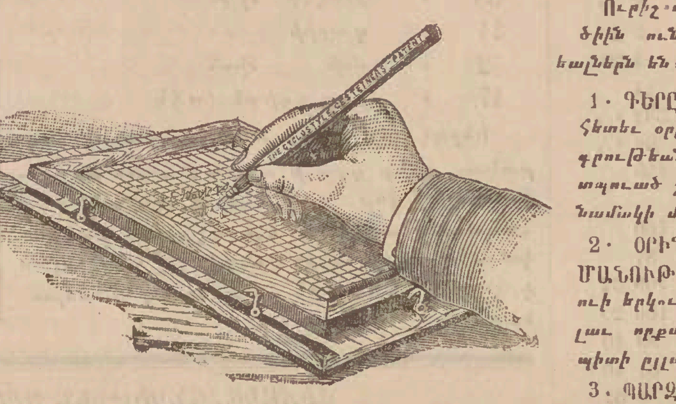

Ուրիշ միջոցներու վրայ Ընդօրինակիչ Գործիին ունեցած առաւելութիւնքն հետեւեալներն են.

1. ԳԵՐԸՆՏԻՐ ԱՇԽԱՏՈՒԹԻՒՆ. — Ոսկեհատեւ օրինակներն սեւ մելանով կ'ըլլան և գրութեան դրոշմը կը պահուի, այս միջոցով տպուած շրջաբերական մը՝ ձեռքով գրուած նամակի մը ճիշդ նմանը կ'ըլլայ.

2. ՕՐԻՆԱԿՆԵՐՈՒ ԹԻՒՆ ԵՒ ՀԱՄԱՆԸՄԱՆՈՒԹԻՒՆԸ. — Այս միջոցով կը ստացուի երկու հազար հատ օրինակներ այնքան լաւ որքան տասն օրինակներ, և վերջինը պիտի ըլլայ առաջնոյն չափ փայլուն.

3. ՊԱՐԶՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՏԵՒԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ. — Մատիտով գրել գիտցող ամեն մարդ կրնայ նաև գրիչով գրել։ Տղայ մ'իսկ կրնայ օրինակներն առնել։ Ոչ մէկ մեքենականութիւն մը չի կայ որ աւրուի.

4. ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ. — Ընդօրինակիչ գործիին պահպանումն աւելի աժան կ'ըլլայ քան ուրիշ միջոցի մը (« ժելաթինի » գրեթէ կէսն)։ Իւրաքանչիւր գործիքի հետ բաւական նիւթ կայ՝ վեց ամիս գործածելու համար (շաբաթն անգամ մը աշխատելով).

5. ԱՐԱԳՈՒԹԻՒՆ. — Բնագիրն այնքան շուտ կարելի է գրել որքան մատիտով (Թանձր մելանի հետ մաքառելու պէտք չկայ) և գրութիւնը լմննալուն պէս՝ օրինակներուն կարելի է սկսիլ։ Թանաքուած գլանաձեւ ճախարակ մը մաքուր և ճիշդ տպագրութիւն մը կ'արտադրէ։ Ժամուան մը մէջ 60 օրինակ կարելի է հանել։ Պզտիկ ծաւալով շրջաբերական մը կրնայ գրուիլ և կէս ժամուան մէջ 200 օրինակներ ունենալ.

6. ՅԱՒԵԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ՕՐԻՆԱԿՆԵՐ. — Կարելի է երկար ատեն բնագիրը մէկ կողմ թողուլ, և յետոյ ուզուածին չափ օրինակներ հանել անկից.

7. ՍԽԱԼՆԵՐՆ ՈՒՂՂԵԼ. — Որ և է սխալ մը կարելի է ուղղել պարզապէս փթամատով քերթելով ջնջուելիք խօսքերը և անոնց տեղ գրելով ուզուած խօսքերը։

Այս միջոց անպատեհութիւններէ զերծ է, զորս ունին ուրիշ գրութիւններ. 2281
Այս հռչակաւոր ընդօրինակիչ գործիին Կ. Պոլսոյ վաճառողն է ԷՏՄԱՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ
Անգլիական ընդհանուր մթերանոց Վոյվոտա, պահականոցին քով, կայարան Թրամուէյից։ 95 և 97

Լ'ԷՔՕՆՕՄԻ ԷՆԹԷՌՆԱՍԻՕՆԱԼ

L'ECONOMIE INTERNATIONALE

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ, ՏՆՏԵՍՈՒԹԻՒՆ, ՀԱՐՍՏՈՒԹԻՒՆ

Ապահովագրական փոխադարձ ընկերութիւն վասն վերակազմութեան դրամագլխոյ

Հաստատեալ Գաղղիոյ Հանրապետութեան 1868 յունվար 22 հրամանագրոյն համեմատ

ԿԸ ԳՈՐԾԷ ԸՆԴ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ԳԱՂՂԻՈՅ ՏԷՐՈՒԹԵԱՆ

Ամեն ոք գիտէ խնայողութեան կարեւորութիւնը, բայց շատ անգամ դժնդենալով մեր խնայած և աւելցուցած ստակներն ընդունող յատուկ հաստատութիւններ կը կորսնցնենք դրամագլուխ մը կազմելու առիթն և հազար ու մէկ պատճառներ գտնելով՝ մեր խնայածստակներն յումպէտս կը վատնենք։

Փոքր գումարներով դրամագլուխ մը կազմելն ալ դժուարին և գրեթէ անկարելի է, եթէ այսպիսի ընկերութեան մը հետ մասնաւոր կապակցութիւն մի չունենանք։

Ահաւասիկ «Լ'էքօնօմի էնթէռնասիօնալ» ընկերութիւնն որուն փոքր գումարներ, այսինքն ամիսը հինգ, տասը ևն վճարելով, ապագային մեր ձեռքը կ'ունենանք համեստ դրամագլուխ մը։

ԱՌԻԹԷՆ ՕԳՏՈՒԻՆՔ 265

Աւելի մանրամասն տեղեկութիւն ուզող և բաժանորդագրուիլ փափաքողները կը հրաւիրուին դիմել ի Սիրքէճի, հանրային պարտուց պաշտօնատան դիմացը, Կիւլպէնկեան խան, Թիւ 26 27. ընդհանուր տնօրէն Բ. ՇԷՀԻՐԼԵԱՆԻ կամ ընդհանուր քննիչ ԱՆԻՔՏՈՍ ԱՀԱՐՕՆԵԱՆԻ։

ՄՈԳԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

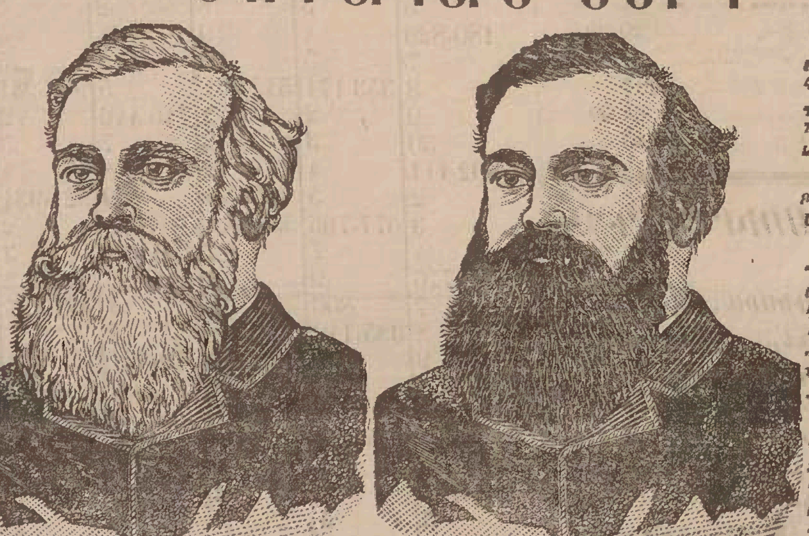

Նոր գիւտ մազերուն գոյնը փոխելու համար մէկ երկու անգամէն, առանց ուրիշ նիւթի գործածութեան և կամ լուացքի,

ՇԱԳԱՆԱԿԱԳՈՅՆ ԿԱՄ ԲՆԱԿԱՆ ՍԵՒ

Բաղկացեալ միայն տրմատներու և խոտերու հիւթէ։ Սպիտակ կամ կարմիր մազերն անմիջապէս կը փոխուին պայծառ շագանակագոյն կամ թանձր սեւի։

Փորձը ցոյց տուած է թէ այս ներկն ո՛րչափ գերազանց է նմանօրինակ ուրիշ պատրաստութիւններէ։ Իւր առաւելութիւնն է մազերուն ամէնէն բնական երեւոյթը տալ և ամենէն ուշադիր դիտողն ի զերեւ հանելը կը կասեցնէ հերաց անկումը, գլուխը կը մաքրէ Թեփը կ'անհետացնէ և նոր այժ կուտայ մազային մորթին։ Ուշադրութեամբ կարդալ

ԳՈՐԾԱԾՄԱՆ ԵՂԱՆԱԿԸ

Որուական երերցնել գործածելէ առաջ և փոքր քանակութեամբ հեղուկէն դնել սկաւառակի մը մէջ, յետոյ բարակ պզտիկ սանտրով մը կամ այդ հեղուկին մէջ թրջած սպունգով մը թեթեւ կերպով մազերուն վրայ անցնելու է, մինչեւ որ ամբողջ մազերը թրջին։ Ապա գլուխը բաց պահել մինչեւ որ հեղուկը ոգնու։ Բոլոր մազերը մէկ երկու գործածութեան պէտք ունին, այլոց համար մէկ անգամը բաւ է։ Եթէ մէկ երկու անգամէն աւելի գործածուի, գոյնն աւելի թուխ կ'ըլլայ։ Անգամ մը որ ուզուած գոյնը ձեռք բերուած է, զայն տարիներով պահելու համար կը բաւէ երեք չորս շաբաթն անգամ մը հեղուկէն գործածել։ Նոյն եղանակը գործածելու է մօրուքին և պեխերուն համար, Պէտք կայ գլուխը լուալ գործողութենէն առաջ կամ ետքը։ Միայն դէմքն և ձեռները լուալ առ ի զգուշութիւն։

Ծան. Եթէ ուզուած գոյնը ձեռք չբերուի մէկ երկու գործողութենէն ետք, գլուխը լուալու է քիչ մը ալքոլով. ապա չորնալու է. և այդ ներկին մէջ թեթեւապէս թրջած սպունգ մը, և ուզուած ազդեցութիւնն յառաջ կուգայ անմիջապէս։

ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ ՋԳՈՒՇԱՆԱԼ

Միակ կեդրոնատեղի ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ, ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ, Վոյվոտա պահականոցին քով, կայարան Ղալաթիա-Շիշլիի Թրամվէյից, Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։ 2214

ՌՈՅԵԱԼ ԷՔՍՉԷՆՃ

ԱՍԻՒՌԱՆՍ ՔՈՐՓՈՐԷՇԸՆ

ԱՄԵՆԷ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան Անգլ. ոսկի 4,000,000
Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է » 35,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ քարաշէն և փայտաշէն ամեն տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք։

Վճարմունք ամենայն կանոնաւորութեամբ և մանաւանդ առանց որ և իցէ ԶԵՂՉԻ կը կատարուին։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ փափաքողք կը հրաւիրուին դիմել առ Ընդհանուր գործակալս Ձ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Պահճէ Գաբու, Մէյտանճըք սօքաք, Ուիթալ խան։

EMULSION SCOTT

(ՍԳՈԴԻ ՕՃԱՌԸ)
ՄՈՐՈՒ ՁԿԱՆ ՁՈՒԹ ԻՒՂ
Իփոֆոսֆիթ այլ չօղ և սոտայով
Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՈԴԻ և ՊՕՈՒՆԻ ի Նիւ-Եորք.

Կաթին չափ ախորժահամ է
Մորու ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններն զատ, իփոֆոսֆիթներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճաղածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։
Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԻՐԱՄ 221

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Երթեւեկ. Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի միջեւ
ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ և ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանօ	2000	Ֆլամինկօ	1600	Բալերմօ	3200
Անճէլօ	3000	Կալիլէօ	5500	Բանաէր	1700
Ապօլլօ	5500	Կիդանօ	2200	Բլաթօ	1500
Արկօ	2300	Կօզօ	1800	Բօլօ	1000
Արիոսդօ	2000	Կրօտնօ	2200	Քուիդօ	2800
Պաաանօ	3000	Հիրօ	2000	Րիալթօ	4400
Պորոտինօ	2200	Հիտալկօ	3000	Րինալտօ	3200
Պրաւօ	2000	Հիմպըր	7000	Րօլլօ	3000
Չէֆֆալօ	8800	Հումպէր	1200	Րօմէօ	3500
Գէլօ	2600	Լալկօ	5000	Րօզարիօ	3500
Գալիփսօ	2500	Լիանօ	2300	Սալէրնօ	4000
Գամէօ	2100	Լէլլօ	2000	Սանդիակօ	8200
Գոզօ	2000	Լօրէնօ	4200	Սաբֆօ	2000
Գօմօ	2700	Լուխօ	2200	Սիլվիօ	2000
Չիլակօ	5000	Լէօ	2000	Սորէնտօ	4300
Դիդօ	3500	Լէանտրօ	4500	Թ. Ուիլըն	3000
Դոլօրատօ	3400	Լիվօրնօ	3000	Թաւրօ	1200
Տիզօ	2500	Մալօ	1500	Թօլիօ	2800
Տօմինօ	2500	Մարէնկօ	4300	Թօրրիտօ	900
Տուրօ	4800	Մարդէլլօ	6500	Ուրպինօ	5000
Տրակօ	2100	Մէլօ	2000	Վօլթուրնօ	5000
Էսղուամօ	2600	Մուրինօ	3100	Եէտօ	3600
Էլտօրատօ	3000	Նիլօ	2000	Զէպրա	1000
Էլէքթրօ	3200	Օրլանտօ	3000	Տիֆֆանի	200
Էրամօ	2600	Օթէլլօ	5000	Զէմկօ	200
Ֆալքօն	800	Օփօրթօ	4500	Զէրօ	140
Ֆիդօ	700	Օթթօ	2000	Մուքիթօ	120
Էմիրէյթ Մօնարք					8000
Ֆիրժիլ Մօնարք					8000
Լըդիզի Մօնարք					8100

Իսկօ շոգենաւը, նաւապետ Ռիբէթ, ընդհանուր վաճառքով հոլէն մեկնած է ամսոյս 21ին և օգոստ. 5ին աստ կ'սպասուի։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒԻՑՕ
Գործակալք
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա
7

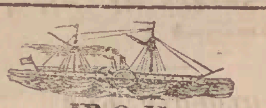

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լիվէրբուլի և Միջերկրականի միջեւ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանոբըս	4200	Աֆրիքօ	3000
Ֆէրաս	4000	Օասպիան	3000
Օսմանլը	4000	Նէբթիս	3000
Սեսոստրիս	3250	Բէրա	3000
Թիբըր	3250	Լոթըս	800
Մակեդոնիա	3250	Օլիմբոս	800
Մարիօթիս	3250	Սէտիլ	700

Դիմել առ Ճ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթօլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
14 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվըրբուլ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷ

Սկսեալ ի 1 Մայիս (Ն. Տ.) 1891, մինչեւ յնոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ — Առաւօտ / Իրիկուն (ժ. վ.)

	6	8	10	52	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46	48	50
Կ. Պոլիս	6 00	6 30	7 15	7 50	8 35	9 ...	9 30	10 ...	10 30	11 ...	11 30	12 ...	1 30	2 ...	2 30	3 ...	4 ...	4 30	5 ...	5 30	6 ...	6 30	7 35	...
Գում-գաբու	6 09	6 39	7 25	8 8	8 43	9 9	9 39	10 9	10 39	11 9	11 39	12 9	1 39	2 9	2 39	3 9	4 09	4 39	5 10	5 39	6 09	6 39	7 44	...
Եէնի-գաբու	6 13	...	7 29	... ...	8 46	9 12	9 43	10 12	10 43	11 13	11 43	12 13	1 43	2 12	2 43	3 13	4 13	4 43	5 14	5 43	6 13	6 43	7 48	...
Տաւուք փազար	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամաթիա	6 19	...	7 35	... ...	8 51	9 18	9 49	10 18	10 49	11 19	11 49	12 19	1 49	2 18	2 49	3 19	4 19	4 49	5 20	5 49	6 19	6 49	7 54	...
Եէտի-գուլէ	6 23	6 48	7 40	8 22 8 18	8 55	9 21	9 55	10 21	10 55	11 24	11 55	12 22	1 55	2 21	2 54	3 23	4 23	4 55	5 26	5 55	6 25	6 55	8 ...	...
Մագրիգիւղ	6 34	6 59	8 05	8 39 ...	9 06	...	10 06	... ...	11 6	11 36	12 05	... ...	2 06	...	3 04	3 36	4 33	5 06	5 39	6 06	6 36	7 06	8 11	...
Այ Ստէֆանօ	6 43	7 08	8 14	8 52 ...	9 15	...	10 15	... ...	11 15	11 47	...	...	2 15	...	...	3 45	...	5 15	5 48	6 15	6 45	7 17	8 20	...
Քիւչիւք Չէք.	...	...	...	9 2 ...	...	...	...	...	...	11 55	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	7 25	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ — Առաւօտ / Իրիկուն (ժ. վ.)

	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	43	45	47	49	51
Քիւչիւք Չէք.	...	...	...	7 45	...	...	...	...	...	...	...	...	12 50	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	7 06
Այ Ստէֆանօ	6 ...	6 50	7 18	7 55	...	8 30	... ...	9 30	... ...	10 30	11 27	... ...	1 ...	...	...	2 30	...	4 ...	...	5 30	5 57	6 25	6 55	7 18
Մագրիգիւղ	6 10	7 ...	7 29	8 06	...	8 40	... ...	9 40	... ...	10 40	11 38	12 24	1 10	...	...	2 40	3 10	4 10	4 40	5 40	6 10	6 37	7 05	7 43
Եէտի-գուլէ	6 22	7 12	7 44	8 18	8 28	8 54	9 26	9 53	10 26	10 53	11 53	12 44	1 23	1 53	2 26	2 53	3 24	4 24	4 53	5 53	6 23	6 52	7 16	7 57
Սամաթիա	6 26	7 16	7 48	...	8 32	8 57	9 29	9 57	10 29	10 57	11 57	12 48	1 27	1 57	2 29	2 57	3 28	4 28	4 57	5 57	6 27	6 56	...	...
Տաւուք փազար	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Եէնի-գաբու	6 32	7 22	7 54	...	8 38	9 03	9 34	10 03	10 34	11 3	12 03	12 54	1 33	2 03	2 34	3 03	3 34	4 34	5 03	6 03	6 33	7 02	...	...
Գում-գաբու	6 38	7 26	7 58	8 27	8 42	9 08	9 38	10 08	10 38	11 8	12 08	12 58	1 38	2 08	2 38	3 08	3 38	4 38	5 08	6 08	6 38	7 06	7 27	8 06
Կ. Պոլիս	6 46	7 34	8 07	8 35	8 50	9 16	9 46	10 16	10 46	11 16	12 16	1 06	1 46	2 16	2 46	3 16	3 46	4 46	5 16	6 16	6 46	7 14	7 33	8 15

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամեն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մագրիգիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց միջեւ բանող կառախմբոց մէջ միայն կ'ընդունուին. Թիւ 1 և 2 կառախմբերն ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վակոններ, միւս կառախմբերն ունին միայն Բ. և Գ. վակոններ։ 1

Արտօնատէր Ս ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ